

SILOVENSKI NAROD

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, PUČIČEVA ULICA 6 — TELEFON: 21-22, 21-23, 21-24, 21-25 in 21-26 — Izbirna veka dan opredeljena — Mesecna naročnina 12.000.000.

IZKljučNO ZASTOPSTVO za oglaševanje in izdajanje: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO

Razdel pri politično delovanju: Ljubljana št. 10-301

CONCESSIONARIA ESCLUSIVA per la pubblicità di propaganda italiana di estero: UNIONE PUBBLICITA ITALIANA S. A., MILANO.

Vittoria aerea

Nelle ultime due giornate il nemico ha perduto 108 apparecchi

Il Quartiere Generale delle Forze Armate comunica in data di 5. luglio il seguente bollettino di guerra n. 1136:

Formazioni nemiche hanno sganciato bombe su Catania, Sciacca, località minori della Sicilia e sul Cagliaritano causando lievi danni e poche vittime.

L'aviazione dell'Asse anche ieri ha validamente intercettato i velivoli incursori impegnandoli in aspri combattimenti. Notte repartì da caccia, non successi attacchi, abbatterono ventiquattro aerei dei quali 18 sulla piana di Catania ad opera dei cacciatori del quarto stormo. Altri 21 apparecchi venivano distrutti dalla caccia tedesca.

Le batterie contraeree italiane e tedesche, con il loro preciso tiro, facevano inoltre precipitare 10 velivoli.

Alle perdite avversarie, segnalate nel Bollettino di ieri, vanno aggiunti due aerei.

proplani abbattuti un presso le isole Ionia e uno in territorio di Alghero.

Nelle ultime due giornate il nemico ha così perduto complessivamente, nello scacchiere italiano, 108 apparecchi, in gran parte plurimotori.

Gli aerei abbattuti dalle batterie contraeree sono caduti:

Uno a Gerbini, 2 tra Gerbini e Lentini, 2 a Plaia, nella zona di capo Mulini, 2 tra Caltagirone e San Michele (località della Provincia di Catania), uno a Sciacca (Agrigento).

Le incursioni citate dal bollettino odierno hanno causato nella popolazione civile le seguenti vittime finora accertate: a Catania 4 morti e 7 feriti; a Gerbini 3 morti e 9 feriti; nel Cagliaritano 2 morti e 2 feriti.

Letalska zmaga

V zadnjih dveh dneh je sovražnik izgubil 108 letal

Glavni stan italijanskih Oboroženih sil je objavil 5. julija naslednje 1136. vojno poročilo:

Sovražni oddelki so metali bombe na Catanio, Sciacco, manjše kraje na Siciliji ter na cagliariski okoliš. Povzročile so lahko škodo in malo žrtve.

Osnovno letalstvo je večeraj silovito preseglo napadajoča letala ter se zapelo z njimi v hude boje. Oddelki naših lovcev so v zaporednih napadih sestrelili 25 letal, od teh 18 nad Catanio; to so štirili lovci 4. jate. Nadaljnji 25 letal so uničili nemški lovci. Italijanske in nemške protiletalske baterije so s svojim točnim streljanjem zbile razen tega še 10 letal.

Sovražnim izgubam javljenim v večerajšnjem vojnem poročilu je treba dodati še

dve letali, eno je bilo zbito blizu Jonških otokov, drugo pa v okoliših Alghera. Zadnja dva dneva je sovražnik izgubil skupno na italijanskem bojišču 108 letal po večini večimotorikov.

Letala, ki so jih sestrelile protiletalske baterije, so padla: 1 v Gerbini, 2 med Gerbini in Lentini, 2 v Plaia, 2 v okoliših Campomolin, 2 med Caltagirone in S. Michelejem (v pokrajini Catanio), 1 pa v Sciaci (Agrigento).

Poleti, omenjeni v današnjem vojnem poročilu, so povzročili med civilnim prebivalstvom doslej naslednje ugotovljene žrtve: v Catanii 4 mrtvi in 7 ranjenih, v Gerbini 3 mrtvi, 9 ranjenih, v cagliariskem področju 2 mrtvi, 3 ranjeni.

Italija je pripravljena

Triestinski list o bodočem razvoju dogodkov

Trieste, 4. julija. Iz raznih znakov se da sklepati, da je sovražnik blizu, da poskusi v Sredozemlju svoje veliko napadalo podjete na evropsko celino. V resnici je neprijatelj nakopičil silne množice mostov, orožja ter bojnih sredstev na severni obali Afrike ter na ozemlju Male Azije, zlasti na raznih odsekih, ki bi lahko služili kot izhodišče za prevoz preko morja. K temu je treba dodati močno osredotočenje vojnih ladij. Razen tega se opaža shajanje generalov, politikov in raznih predstavnikov, ki podajajo oporočila, navodila ter se udeležujejo raznih parad, kakor da bi dajali poslednje napotke za odločilni podvig. Obenem se obnavlja silovito letalsko bombardiranje, pa tudi propaganda je v mrzličnem delu proti Italiji.

Rekli smo že večkrat, da je italijanski narod tako trden in strmen kakor še nikoli ter da je pripravljen zoperstaviti se sovražnemu poskusu, naperjenemu proti materinskemu ozemlju ali proti drugim delom južneevropske obale ter ga popolnoma razbiti. Pri tej svoji odločilni obrambi in napadnih nalogi ima Italija v zvezi z Nemčijo na razpolago vse potrebna sredstva. Njena vojska je nedotaknjena ter navajena vojne, izgube na morstvu in v vojni blagu, ki so posledica triletnih vojn na afriških tleh, so v obliki meri nadomeščene. Italijansko orožje se je počelo tako glede kakovosti kakor glede količine. Razne obrambne črte so izpopolnjene ter ojačene s primerno raznovrstitvijo človeških sil in bojnih sredstev. Zadoštujejo ta kratke navedbe, da se potrdi dejstvo italijanske duhovne pripravljenosti za dogodke bližnje bodočnosti. Italija je pripravljena, da je daleč od zloma, ki ga slika nespametna sovražna propaganda.

Kje in kdaj se bo izvršil angloameriški poskus, je seveda neznan. Pač pa se lahko predvideva, da se bo vnela bitka tudi na vzhodni fronti, kjer se bodo Nemci in Rusi odločilno pomerili v ogroženem in dramatičnem spopadu.

Toda tudi na Daljnem vzhodu lahko pride do izjemnih dogodkov. Osredotočenje vojne v Sredozemlju, ki jo je hotel neprijatelj, je dalo Japoncem dovolj dolg odmor in dovolj miru, da so v Tihem oceanu in ob Indijskem oceanu utrili najvažnejše strateške postojanke ter poslali tja dovoljno število svojih sil. Začetek velikega angloameriškega pohoda za napad na Evropo Japoncev ne bo našel neprimernih in nedelavnih, marveč bodo slednji gotovo izkoristili izredno ugodno priliko, da se udeležijo boje sil trojnega spopada proti anglosakemu suženstvu. (Il Piccolo).

Vloga italijanskega vojnega brodovlja

Madrid, 4. jul. S Tedenska priloga lista »Pueblo« posveča pozornost italijanski mornariški politiki. Članek prikazuje okoliščine, v katerih se je znašla italijanska trgovska in vojna mornarica po prvi svetovni vojni. Nato navaja besede Curzona na washingtonski konferenci, ki prikazujejo tragični položaj Italije, zaprt v tako zvanem notranjem morju, čigar dohodki so pod nadzorstvom drugih držav in ki so tako zapirali Italijo pot do prehrane, svobode in življenja. List nato poveljuje Mussolinijevu pomorsko politiko, ki je ustvarila trgovsko in tudi vojno brodovje v skladu s po-

memnostjo politike, ki jo je Italija morala voditi v Sredozemlju in na evropski celini. S tem je bila narodu dana možnost, da je uspešno lahko nastopil v sedanjem konfliktu. Članek, ki osvetljuje nadalje doseženo akcijo fašističnega brodovja in se zaključuje s trditvijo, da bo v bodočnosti in bližnjih vojnih operacijah to brodovje predstavljalo močnega čimbenik in v odločilni fazi konflikta odigralo najpomembnejšo vlogo.

Italijanski peči budno na straži

Bologna, 5. jul. S V Bologni se je vršil medpokrajinski sestanek poveljnikov bataljonov italijanskih pešcev pod vodstvom poveljnika polka polkovnika inž. Gna Dallare. To pot so se razen mestnih oblasti na čelu s prefektom, županom, kvestorjem in zastopnikom poveljnika teritorialne obrambe udeležili poročila tudi vsi pokrajinski inspektorji Tosane, treh Benečij, Furlanije, Emilije in Mark. Poveljnik polka se je najprej zahvalil prefektu, nakar je dal poročilo, ki se je zaključilo s potrditvijo vere pohote v visoko usodo domovine. Po poročilu so se vsa zastopstva na čelu z oddelkom 35. pehotnega polka in praporom bataljona pešcev »Bologna« podal k pozitivni venci pred spominsko ploščo v vojni padlini in pred svetlišče za Revolucijo padlih in fašističnem domu, kjer je zvezni podtajnik v imenu zveznega tajnika vse udeležence tovariško pozdravil.

Rooseveltova odgovornost za vojno

Berlin, 5. jul. S Ponedeljski listi se vračajo na vprašanje odgovornosti Roosevelta in njegove vloge za priprave sedanje vojne, odgovornosti, ki je dokumentirana v brošuri posebne komisije zunanjega ministrstva Rajha pod naslovom: »Rooseveltova pot k izbruhu vojne.« List »Völkischer Beobachter« in »Zwölfuhrblatt«, ki edina izhajata v ponedeljskih, edina uporabljata to priliko za komentarje, v katerih ponovno poudarjata, da se angloameriški vlastodržci znatno v presoji lastnih moči in v moči sil Osti kakršne so potovno dokazala dejanja. V zvezi s italijanskim terorizmom, s katerim so Anglosasi mislili, da bodo lahko uklonili narode Osti, je bil razvoj precej drugačen kakor so ga pričakovali sovražniki Stalina jatanje protiletalske obrambe ima za posledico, da je nadaljevanje letalskih napadov na civilno prebivalstvo vedno težje in dražje. Berlinski dnevniki objavljajo v tej zvezi podatke o čedalje bolj narasajočem številu sestreljenih sovražnih letal v zadnjih dneh v zraku nad Nemčijo in Italijo.

Nazadovanje proizvoda antracita v Zedinjenih državah

Lizbona, 5. jul. S Rudarski urad Zedinjenih držav je objavil, da se je proizvodnja antracita v zadnjem času znatno zmanjšala in da ni bilo v Zedinjenih državah še nikdar tako nizke stopnje proizvodnje, kakor v tednu, ki se je končal 26. junija tega leta. V tem tednu je namreč proizvodnja antracita znašala 294.000 ton, med tem ko je v istem tednu leta 1942 znašala še 1.246.000 ton.

Odmev Ducejevega govora

Novo potrdilo neomajne odločnosti za borbo do končne zmage

Bukarešta, 5. jul. S Rumunski listi so objavili prve izvlečke Ducejevega govora z vidnimi poudarki. Najbolj značilna mesta so se posebej poudarjale. V prvih komentarjih poudarjajo, da vse nacionalno delovanje na področju notranje politike v Italiji popolnoma odgovarja potrebam sedanega zgodovinskega trenutka. Tri leta vojne so potrdila razne organe, ki predstavljajo politično in gospodarsko notranjo zgradbo, kakor so potrdila tudi poslovanje teh organov. Stranka, ki je gonilni in ravnošen organ slehernega delovanja, izvaja danes svojo nalogo v popolni zavesti

zgodovinske ure, ki jo preživlja narod. Na mednarodnem področju pa je Duce hotel potrditi odločno voljo italijanskega naroda da vztraja, saj ve, da je prav v odporu skrivnost zmage. Poskus sovražnika, da bi napadel Evropo, bo naletel na 46 milijonov Italijanov kot vojakov, ki bodo trdno odločeni, da se zoperstavijo vdomnikom. Listi nadalje poveljujejo realističnega duha, ki ga kaže sleherni Ducejev govor in ki je eden izmed razlogov granitne solidarnosti vsega italijanskega naroda s svojim voditeljem.

Odmev Antonescovega obiska v Rimu

Bukarešta, 6. jul. S Nocoj ob 24. uri se je vrnil v Bukarešto prof. Mihailo Antonescu, začasni predsednik rumunske vlade, s potovanja po Italiji. Na postaji so ga sprejeli številni člani vlade ter vse višje osebe italijanskega poslanstva z odpravnikom poslov Gerborijem na čelu.

ministrskega sveta in zunanji minister.

Bukarešta, 5. jul. S Vsi rumunski listi objavljajo na vidnem mestu uradno poročilo o obisku podpredsednika vlade Mihaila Antonesca v Italiji. Listi objavljajo podrobna poročila o Antonescovem bivanju v Rimu in poudarjajo v komentarju izredno prisrčnost, ki je označevala obisk rumunskega predstavnika v italijanski prestolnici. Antonescov obisk je po pisanju listov nov dokaz bratskega duha, ki je vedno označeval odnose obeh latinskih narodov. Skupna borba in skupna politična smer sta danes nov nagib, ki utrjuje isti izvor Italije in Rumunije. Listi zlasti opozarjajo na razgovore med Antonescom in Ducejem v kraju Rocca delle Caminate, razgovor, ki je potrdil popolno istovetnost pogledov, tako glede sedanega položaja kakor glede nadaljnjih razvojev na političnem in vojaškem področju. To je nov razlog za gotovost, da bosta oba latinska naroda vodila borbo proti skupnim sovražnikom do nenehne zmagovitega zaključka.

Zahvala Duceju

Rim, 6. jul. S Duce je prejel naslednjo brzojavko:

Ko zapuščam gostoljubna tla Italije, bi vam rad izrekel svojo zahvalo za sprejem, ki ste mi ga priredili in za doživljanje, ki je obogatilo moje življenje. Prosim vas, da ljubezljivo sprejmete zveste poklone Latinca, ki izraza moje vere v veliko usodo latinstva. Srečen sem, da sem lahko ponesel s seboj Ducejeve spoštive besede o Rumuniji, o maršalu Antonescu in njegovih vojakih — Mihailo Antonescu, predsednik

Nastopna avdienca

novoga nemškega poslanika pri Vatikanu

Vatikansko mesto, 5. jul. S Svetost Pij XII. je sprejel davi v slovesni avdienci von Weiseckerja, ki mu je predložil poverljiva pisma, s katerimi je akreditiran kot veleposlanik Nemčije pri Sveti stolici. Novi predstavnik Rajha se je pripeljal v Vatikan z avtomobilom, na katerem je bila zastavica s kljukastim križem in vatičanska belo-rumena zastava. Odeljalec se je s poslanstvom z dostojajstvenimi papeževima dvor. V spremstvu diplomata so bili prvi svetnik in dva tajnika poslanstva. Na dvorišču San Damasa je bil razvrščen oddelki švicarske garde, ki je poslancu izkazal čast. Pred častnim stopniščem je veleposlanika pozdravil komornik in je nato spreved v spremstvu drugih ceremonijalnih zastopnikov in švicarske garde dospel do Benediktinske dvorane, kjer je veleposlanika pričakoval podtajnik ceremonijala monsg. Dente, ki je gosta peljal skozi sobe, kjer so bili predstav-

niki oboroženih papeških zborov, ki so izkazali gostu čast.

V tajni predsobi je gosta počastili višji komornik monsg. Arborio Mella di San Elia, ki ga je peljal v prestolno dvorano, kjer ga je pričakoval papež, obdan s svojim spremstvom.

Ko je veleposlanik izročil poverljiva pisma, je v nemškem jeziku na kratko izrekel nekaj poklonitvenih besed papežu, ki mu je tudi odgovoril v nemškem jeziku. Pij XII. je nato povabil von Weiseckerja v svojo knjižnico, kjer ga je zadržal v prisrčnem razgovoru, ki je trajal približno pol ure. Veleposlanik je nato predstavil papežu svoje spremstvo.

Po obisku pri papežu je nemški diplomat obiskal državnega tajnika kardinala Maglionera, s katerim je imel razgovor. Ko se je vrnil na poslanstvo, mu je kardinal Maglione vrnil obisk.

Uspešni boji ob Kubanu

Zivahnejše delovanje na nekaterih odsekih vzhodne fronte 700 sovražnih čolnov uničenih ali poškodovanih

Iz Hitlerjevega glavnega stana, 5. jul. Vrhovno poveljstvo nemške vojske je objavilo danes naslednje poročilo:

V nekaterih odsekih vzhodne fronte je bilo večeraj bojno delovanje nekoliko bolj živahno kakor prejšnje dni.

Z uspešnimi napadi v lagunah ob kubanskem predmestju, ki so bili javljeni 4. julija, so se začelo končati večtedenski trdi boji na posebno težavnem ozemlju. Sovražnik je izgubil 2000 padlih in ujetih ter mnogo lahkega in težkega pehotnega orožja. V sodelovanju z letalstvom je bilo zaplenjenih, uničenih ali poškodovanih skoraj 700 sovražnih čolnov.

Nemški lovci so odbili preteklo noč poskuseni napad oddelka sovražnih torpednih letal na konvoj v vodah visokega severa in uničili pri tem brez lastnih izgub 20 sovražnih letal. Pri tem je dosegel poročnik Wellensberger 7 zmag v zraku.

V Sredozemlju in nad zasedenim zapadnim ozemljem je angloameriško letalstvo, ki je zama poskušalo napasti letalska oporišča, prometne zveze in industrijske naprave, utrpevalo v hudih letalskih bojih ponovno težke izgube. Nad italijanskim ozemljem je bilo sestreljenih 56 letal, izmed teh 28 po zaslugi nemškega letalstva, nad zasedenim zapadnim ozemljem pa 29 nadaljnjih letal ali vseh skupaj 85 letal, po večini težkih štirimotornih bombnikov. 9 nemških lovcev se ni vrnilo s poleta.

Pet posamič letelcih sovražnih bombnikov je odvrglo v noči na 5. julija nekaj bomb na zapadno nemško ozemlje. Škoda je neznatna.

Nemške podmornice so potopile na Sredozemskem morju po hudih borbah s močno zavarovanimi konvoji 5 ladij s skupno 21.000 br. reg. tonami.

Važen uspeh ob Kubanu

Berlin, 5. jul. S Kakor je javilo večerajšnje nemško vojno poročilo, je odlična izvedba duhovito pripravljenih načrtov, ki so jo izvršili nemški vojniki, pripomogla k znatnemu izboljšanju nemške bojne črte na peščenem področju kubanskega mostišča. Če tudi je ta ukrep samo krajnjega pomena, je vendar tudi v taktičnem pogledu pomemben, kakor poudarjajo v tukajšnjih vojaških krogih, in tembolj vreden

upoštevanja, ako se pomisli na teren, na katerem je bil dosežen. Lagunsko področje kubanskega mostišča tvori namreč neskončno število malih jezer, okrog katerih je ozemlje polno rastlinstva in seveda tudi močvirnat. Tu tudi ni nobenih cest za motorni promet, dočim so druga pota takšna, da se pogrezaš v blato do kolen. V teh okoliščinah zavzema borba svojstven značaj, ker je sleherni skupina hermetično prepuščena sami sebi in prihaja zelo pogosto do dvojevoj od moča do moča. Ako se nadalje upošteva močan sovražni odpor, na katerega so večeraj naletele nemške čete pri izvedbi svojih napadnih načrtov, lahko še bolj ocenimo pomen doseženega uspeha, ki ga je treba pripisati dvema oddelkom neznanega števila, ki se jima je najprej posrečilo v hudih bojih osvojiti ozek pas ozemlja med dvema jezeroma in sta nato korakala naprej, eden proti severozapadu, drugi proti severovzhodu, dokler se večeraj popoldne nista spet združila. Sovražni oddelki: znatnega števila in temeljito oboroženi so tako bili obkoljeni in nato ujeti. Razen številnih ujetnikov je bilo zaplenjenega tudi veliko orožja in streliva.

Nova žrtev znanosti

Carigrad, 5. jul. S Vsi tukajšnji listi se poklanjajo doktorju Izetu Tammerju, ki so mu odrezali roko zaradi bolezni, ki si jo je pridobil z znanstvenimi poizkusi. Dr. Izet se je skozi 26 let pečal z radiološkimi poizkusi, zaradi katerih je sedaj izgubil roko.

Težave s prehrano v Libanonu

Ankara, 5. jul. S Iz Beyrutha poročajo o težavah s prehrano prebivalstva, zlasti z oskrbo mesa in zelenjave, to pa zaradi najnovejšega prihoda znatnih kontingentov vojakov v Libanon. Ze nekaj časa sem so s trgov izginila vsa živila, ki niso strogo racionirana. Tudi prevozi za potrebe civilnega prebivalstva so popolnoma ustavljeni.

Ukrepi proti črni borzi na švedskem

Stockholm, 5. jul. S Na švedskem so izdali določbo, po kateri se prav tako kaznuje tisti, ki kupi na črni borzi, kakor tisti, ki prodaja.

Duce na seji korporacijskega odbora

Rim, 5. jul. S Danes se je v palači Venezia sestel pod predsedstvom Duceja osrednji korporacijski odbor. V razpravi so bila vprašanja tega dnevnega reda: 1. Poročilo o delovanju korporacij, 2. odobritev načrta o koncentraciji industrije konzerv, 3. odobritev načrta o koncentraciji strojarne in čevljarne industrije, 4. preureditev korporacijske organizacije, 5. razširjenje enotnih določb na zasebno industrijo, 6. sprememba sindikalne uvrstitve umetnikov in gledaliških delavcev, 7. odobritev dopolnitve pokrajinskih gospodarskih dogovorov za mlačvo žito, 8. odobritev korporacijske uredbe za disciplino proizvodnje in prodaje odpadkov, 9. gospodarski sporazum za oranje z motorji, 10. razna vprašanja.

Odposlanstvo GUF-a v Budimpešti

Budimpešta, 4. jul. S Včeraj je prispelo semkaj odposlanstvo GUF-a pod predsedstvom profesorja Pagliara. Na postaji so odposlanstvo pozdravili šefi madžarske vseučiliške zveze in organizacije Levante, Odposlanstvo GUF-a, ki je gost madžarske vseučiliške zveze, se bo jutri udeležilo italijansko-madžarskega kulturnega zborovanja.

Sovražne bedastoče

Rim, 5. jul. S Nekaj primerov sovražnih bedastoč: »News Chronicle« objavlja iz Glasgova dopis, v katerem podaja razgovor z nekim mornarjem britanske trgovske mornarice Archibaldom, ki se je nedavno vrnil iz Italije. Razgovor je poln občinskih »odkritij« o želji, ki jo imajo Italijani, da bi čimprej videli prvi angleške »osvoboditelje«. »Daily Mail« ima na skoraj vsej prvi strani tel naslove: »Duce je sprožil nov val terorja v Italiji«. »Italijanska policija bo imela polno oblast«. Pod tem naslovom je z vidnimi črkami objavljena tale bedasta uredništva: Policijski teror suvereno vlada po vsej Italiji. Mussolini je dal večeraj šefu italijanske policije izredna pooblastila, da ojači notranjo fronto in zagotovi javni red.

Londonski radio je 3. t. m. objavil: »Prejeli smo vesti o novi stavki v Italiji, in sicer med pristaniskimi delavci v Triestu, ki so zapustili delo, da bi dosegli povišanje plač. Stavka se je začela v marcu in zdaj se, da je neposredno sledila stavki 50.000 delavcev vojne industrije v Turinu.

General Sikorski smrtno ponesrečil

Lalinea, 5. julija. S Poročajo, da je pri odletu z nekakega letališča pri Gibraltarju strmoglavil angleški bombnik tipa »Liberator« in se razbil. V bombniku je med drugim bil tudi Sikorski, predsednik takoj imenovane poljske vlade v Londonu s svojo hčerko. Pri nesreči sta bila oba ubita. Generala Sikorskega je spremljal general Klomecki in drugi sodelavci v njegovem generalštabu. Vsi so se pri nesreči ubili, razen pilota, ki je nevarno poškodovan.

Lizbona, 5. jul. S Iz Londona javljajo, da je zaradi smrti generala Sikorskega prevzel predsedstvo poljske imenske vlade v Angliji Stanislav Mikolajowicz, vrhovno poveljstvo poljskih oboroženih sil pa vojni minister v isti vladi Kukier.

Stockholm, 6. jul. S Med poljskimi izselenci v Stockholmu prevladuje vtis, da imajo pri letalski nesreči, v kateri so prišli ob življenje general Sikorski, njegova hči ter nekaj njegovih sodelavcev, svoj delež tudi Intelligence Service. Med poljskimi izselenci jih je bilo, ki so bili že davno prepričani, da bo moral general Sikorski z življenjem plačati poskus, da bi zavzel neodvisno stališče glede umora poljskih oficirjev, poklanih v Katynu ter vztrajal pri poljski zadevi po zadoščenju. To stališče je angloško vladno spravilo v zelo hud precep. Da bi položaj rešila in se izognila sporu s sovjetsko zaveznico, je zelo verjetno, da je pogoja vmes angleška tajna policijska služba Intelligence Service.

Spori okrog francoskih generalov

Lizbona, 5. jul. S Britanski list »Daily Telegraph« objavlja dolg članek Eustacea Wareinga pod naslovom »Reenica o dveh francoskih generalih«. Članek predstavlja v bistvu obtožnico zlasti proti De Gaulleu, O Giraudu pripominja, da ne uživa mnoge naklonjenosti a alžirski javnosti. Araboski prebivalstvo Severne Afrike ne kaže prav nobenega zanimanja za politična in vojaška vprašanja.

List »News Chronicle« objavlja dopis iz Washingtona in sicer z vidnimi poudarki na treh kolonah, v katerem poroča, da je razdraženost proti De Gaulleu dosegla več ameriških uradnih krogov in da tudi nekateri ameriški listi kažejo resno zaskrbljenost zaradi polemik okrog obeh generalov, ki da bi moglo resno ogroziti vojne napore zaveznikov.

Pasivni odpor proti Stalinu

Stockholm, 5. jul. S Moskvska »Pravda« objavlja uvodnik, v katerem kritizira sovjetsko časopisje, češ da navzile težkim trenutkom ni na višini svojih nalog. Obtožuje nadalje liste, da tiskajo poročila, ki nikogar ne zanimajo, in da se ne brigajo dovolj za življenje množic, zlasti pa ne skrbje za to, »da bi množicam nakazovali nove domoljubne naloge«. Ker je »Pravda« že večkrat prej napisala podobne obtožbe, je mogoče domnevati da nezanimanja množic ni mogoče pripisati pmanjkanju propagande, temveč pasivnemu odporu teh množic proti imperialistični politiki Stalina.

Pred 100 leti so začele izhajati „Novice“

Letos je minilo 75 let, odkar izhaja „Slovenski narod“

Ljubljana, 6. julija. Kako dolgo je stoletje, nam kaže najbolje ta primer — stoletnica Blewsovih »Novic«, le sto let je minilo, odkar izhajajo slovenski listi nepretrgoma, vendar je minila dolga doba. V sto letih se ni lepo razvil le naš tisk, temveč je tudi ljudsko deželo naš narod. — Blewsove »Novice« so začele izhajati kot »kranjski list, namenjen »Kranjcem« in pisan v »kranjskem jeziku«, kar je naglašeno skraj v slehernem stavku uvodnika prve številke, »Oznanila«. Iz lista veje deželna zavest; namenjen je izobrazbi kranjskega »kmetovavca« in »rokodelca«. Četudi so ustanovitelji pripisovali še tako velik pomen svojem listu, najbrž niso mogli niti slutiti, da so polagali temelje slovenskemu novinarstvu, pa tudi kulturi sploh, ne le izobrazbi kmeta in rokodelca. Čeprav je prvi slovenski list začel izhajati že l. 1797 (Vodnikove »Ljubljanske Novice«), vendar se je slovensko novinarstvo začelo razvijati v pravem pomenu besede šele pred sto leti. Tega se nam ni treba sramovati; celo ponosni smo lahko, da, da je ledina, ki je bila preorana tako pozno in kljub vsem oviram, začela tako kmalu obilno roditi ter da smo se uvrstili tudi s tiskom med kulturne narode.

Kmetijske in rokodelske novice« so začele izhajati 5. julija 1843. Bile so glasilo »Kranjske kmetijske družbe«, kar že samo mnogo pove. Namenjena so bile namreč predvsem članom kmetijske družbe, zato je bila naglašena strokovna stran. Predvsem so hoteli poučevati kmeta, da bi z večjim uspehom obdeloval zemljo. Ne smemo pa pozabiti, da je list začel izhajati v fevdalnih časih. Zato tudi ni bil namenjen samo kmetu, temveč predvsem lastnikom zemlje, to se pravi graščakom, oskrbnikom graščinskih in cerkvenih posestev. Posebno značilno je, da je bilo med naročniki nad 600 duhovnikov, torej večina, kajti list je začel izhajati v 1000 izvodih. Kmetov je prejelo malo »Novice« 149 in med njimi je bilo 21 županov. Med naročniki je bilo 24 graščakov in 15 graščinskih oskrbnikov. Lahko bi rekli, da so bile »Novice« glasilo premožnejših, posestnikov plasti. Ne sme nas tudi zavesti pridevnik »rokodelske«; rokodelci je bil obrtnik, in sicer v tem primeru upleten, premožen obrtnik, a ne rokodelski pomočnik. Dandanes imenujemo obrtniške pomočnike rokodelce. Med naročniki »Novic« pa ne najdemo nobenega rokodelca v današnjem pomenu besede, pač pa 55 obrtnikov in med njimi 19 gostilničarjev. Razen tega je list prejelo 7 tovarnarjev. Kljub temu ne smemo podcenjevati pomena »Novic« za ljudstvo. Struktura prebivalstva je bila tedaj drugačna kakor dandanes in kot čitatelji so bili dobro zastopani vsi, ki so tedaj sploh čitali. Večina kmečkega prebivalstva je pa bila še nepismena, kljub nedeljskim in navadnim ljudskim šolam. Kljub temu »Novice« svetijo na pot k izobrazbi našemu ljudstvu. Da je bil narod tedaj že zrel za svoj tisk, se je izkazalo pač najbolj v tem, da so »Novice« prestale začetne težave ter so se lepo razvijale. Toda ne le to; »Novice« so utrpele pot našemu tisku sploh. Začele so izhajati v politično neugodnem času, ko bi politični list sploh ne bil dovoljen, po l. 1848 so pa vznikali čedalje bolj razni slovenski listi, predvsem politični; vendar je vprašanje, ali bi bile za ta razveljavljivi razvoj le spremenjene politične razmere, če bi ne opravile pismenstva dela »Novice«. Naslov »Novice« zveni prozaično. Zdal bi lahko trdili, da bi se »Novice« lahko imenovala tudi »Narodne novice« ali kako drugače. V resnici niso bile strokovni list v strogem pomenu besede. Ščasom so se razvile celo v izrazito politični list, vsekakor je pa treba opozoriti zlasti na njihovo kulturno nalogo — ne le kot izobrazovalnega strokovnega lista, namenjenega kmetom (prav za prav kmetovalcem, to se pravi, lastnikom zemlje) in obrtnikom: »Novice« so oblikovale naš jezik, da je postal plemenito orodje izražanja ter se je razvil do popolnosti sedanje književne slovenščine. Navadno podcenjujejo vlogo tiska za razvoj ter izpopolnitev jezika in naglašajo, da je pesnik polaga temelje književnemu jeziku, kar je pa zgrešeno. To bi lahko potrdil jezikoslovec, ki je proučil jezik »Novic« ter ugotovil, koliko novih besed je sprejel književni slovenski prav v posredovanju tega našega lista, čeprav ga v jezikovnem pogledu, po jezikovni lepoti, ne moremo uvrščati kratkomočno v vrsto s Prešernovimi pesmimi.

O pomenu »Novic« za našo kulturo, politično in gospodarsko življenje so govorili dovolj že raziskovalci, predvsem pa Blewsovi življenjepisniki; ni naloga časopisja, da se spušta v podrobno raziskovalno delo in ocenjevanje. Zato samo opozarjamo na datum in pomembnejše ugotovitve v zvezi s pojavom »Novic« ter z njihovo vlogo v našem narodnem življenju. Ne dvomimo ni tudi brez pomena in prav je, da naglasimo hkrati ob stoletnici »Novic«: letos je minilo tudi tri četrta stoletja, odkar izhaja najstarejši slovenski dnevnik, »Slovenski narod«. To obletnico, ki je bila 1. aprila, smo prezrli, a na njo je treba opozoriti vsaj ob tej priliki, ko govorimo o začetku »Novic«, ki so izhajale 59 let (l. 1902) ter torej niso živele tako dolgo kakor naš list. S tem se seveda pomen »Novic« nič ne zmanjša, pač pa še pridobi, kajti zgodovina razvoja našega tiska je vendar hkrati zgodovina slehernega našega lista, ki je zaživel v prejšnjem stoletju.

Lojze Perko in Martin Krpan

Razgovor z znanim slikarjem, ki je uspešno ilustriral Levstikovo knjigo

Ljubljana, 6. julija. Naše leposlovje je spet obogatelo za novo knjigo, ki je izšla iz peresa novinarja in pisatelja Vladimirja Levstika, opremljena z uspešnimi risbami slikarja Lojze Perka. Nova izdaja »Martina Krpana« je vzbudila živo pozornost med ljubitelji našega leposlovja, vendar je treba obzorovali, da je izšla v omejeni izdaji. Ni dvoma, da bi bila zelo dobrodošla med najširši ljudski plasti.

Nase bralce pa bo nedvomno zanimalo, kako je nastal zanimiv venec risb, ki je tudi za oko priredil uspešno tako blaglasno Levstikovo besedo, in čukazuje, da je mladi ilustrator na pravi poti. Lojze Perko je med drugim dejal:

— So ljudje, ki se zelo boje, ali pa imajo v sebi toliko ljubezni, da pravijo: Da, Perka bodo zdaj močno hvalisali s tem Krpanom, ni pa močno, ki bi ga opozoril, da si ne bo česa domisljal, da je s tem šele na začetku svoje poti. Da, točno, tudi jaz sam od nekdaj to pravim in iskrena hvala za priznanje, zakaj dolga je bila pot in polna trpljenja, lakote in odpuščev, do tega začetka. Verjam, mi, da si nisem še nikoli domisljal. Kakšen nesmisel je to. Nisem hlastal in ne bom se boril za priznanje »modnega umetnika«. Čutim v sebi podzavestno slo, da moram slikati, to je instinkt, ki naj bo dodeljen človeku po vseh naravnih zakonih. Vem, da nosim v sebi poslanstvo, ki mi je sveto, pa naj bo

to tista iskra nevidne sile, kateri smo vsi zemljani podrejeni, ali hotenje individualnega objekta. Na to divjo slo, ki kljuva v prsih, sem edino ponosen in hvaležen Bogu, nisem pa nikak domisljavec, ki bi se opajal ob tem skromnem začetku. Ali ni nesmisel zabavljati čez druge? Pojdi, fant, rabiš si skicirko v življenje in tam boš našel ves odgovor na vsa zamotana vprašanja. Tam bo dovolj borbe, ki te gleda odkrito v oči, brez krinke, in ti napove boj. Sprejmi ga z odprtimi dlanmi, ki se krčijo v pesti in sprejemaš ter daješ udarce. Lepo se je boriti. Kadar se čutiš premaganega, so grenka usta in v obeh je tako zgloča bolečina, da se slep zaletavaš po ulici v ljudi, ki se ozirajo za teboj: glej, nerodo! In če bi imel zaščitni, da se ti je posrečila ena dobra poteza čopca, te je tako prokleto sram te zavesti, kadar stojiš pred mojstrovino Vincenta V. Gogha in drugih svetovnih mojstrov, ki so poznali le eno: delo brez debat. Ne izključujem pa resnega študija, ker ga je še potreba. Kako majhen, res majhen je človek. Polni smo spletk, zavisti, prekanjani... Mislim, da je to najvažnejše vprašanje vseh tistih, ki se podajo na to vzvišeno in sveto pot; urediti in ukloniti vse nelepe medsebojne poteze in drug ob drugem se izpopolnjevati ter iskati vsak svoj izraz. Priznam drugu, kar je dobrega, z dobrim nasvetom mu črtaj in rešujati slabe strani. Popoln ni nihče, Genij pa še do danes

Prebrisana cesarica

Kublaj-kan, vnuk krvoločnega Džingiskana, ki je zarezal svoje ime z mečem v zgodovino, ni prišel na svojih mnogih vojnih pohodih od Kitajskega zidu do Slezijskega zida, da bi se bil ukvarjal z znanostjo. Ko je torej po strmoglavljenju vladarskega rodu Sung zasedel kitajski prestol, je dobila Kitajska cesarja, ki ni znal niti čitati niti pisati, kar se je zdelo Marcu Polu, ki je posetil dvor tega mongolskega barbara, manj čudno in zančevanja vredno kakor domisljavi kitajski literati.

Kakor je bil cesarju Si-Cu — tako so imenovali Kublaj-kanu Kitajci — sport literatov odvraten, kajti kdor ne zna brati, zna poslušati, tako se je zdelo tudi brezumno njemu, ki si je bil podjarnik pol sveta, podvrčen si še tistih pet in štirideset tisoč kitajskih črk. Ko je torej zvedel, da je izumil neki mongolski menih abecedo, obstoječo samo iz petinštiridesetih črk, ga je dal takoj poklicati in imenoval je Bašbah — ali Pasepa, kakor so ga nazivali Kitajci v svojem kapljastem jeziku — za svojega učitelja.

Naj so bile stene cesarske palače še tako visoke, njeni vrtovi še tako prostrani in njene straže še tako močnejše, klepetavost literatov ne pozna nobene meje, ona je liki prah, dvigne in razprši se nad vsem kitajskim cesarstvom. In kitajski literati, najbolj vzgojeni literati na svetu, so bili pozabili na vsako previdnost in na vse pretege so se norčevali iz cesarja, ki se je hotel učiti pri mongolskem menihu.

Si-Cuja se je bila pa polastila šolarska domisljavnost in otroška objestnost, odkar je znal brati. Zavedal je svoji straži, naj poišče najprejrednejše zasmehovalce in jih prižene v palačo.

— Posmehovali ste se mi! Hočem vam izbiti posmehovanje iz glave, vi opice!

— Vsemogočni sin neba! — so zajecjali prestrašeni literati, — od veselja smo se smehljali, ker je tvoja vzvišenost zamenjala krvavi meč z nežnim čopcem.

— Poberite se mi izpred oči! — je zaspikal po tem taktnem odgovoru potolažen cesar, — in zapomnite si, da velikemu vojskovodji ni lahko naučiti se štirinštiridesetih znakov.

Ali so slišali literati prav? Stiri in štirideset znakov? Previdno je najpomembnejši med njimi dvignil glavo: — O, sin neba, o kolikih znakih govori tvoja vzvišenost?

Si-Cu, ki še ni bil povsem trdno podkovan v novi vedi, je poklical Bašbaha: — Pouči ti te tepce, Bašbah!

Bašbah je pojasnil literatom svojo abecedo, toda ti ljudje niso mogli več zadržati smeha: — Stiri in štirideset! Hahaha! Ko imamo vendar samo temeljnih znakov pet sto, sestavljen iz njih pa pet in štirideset tisoč. Mar hočeš varati vzvišenega sina neba, ti smrdljivi menih, mar ga hočeš vleči za nos s svojimi beraškimi znaki?

Cesar je tudi sam že začel dvomiti: — Bašbah, ali govore ti psi resnico?

— Zal govore resnico, sin neba, saj zapravijo pol življenja s tem, da se nauče

Sprememba v civilnem komisarijatu za kočevski ekraj

Z odlokom današnjega dne je nadomestil Eksc. Visoki komisar dr. Sigorca Giovannia v funkciji civilnega komisarja za kočevski ekraj in je poveril začasno zastopstvo v istem komisarijatu seniorju Prostovoljne milice za nacionalno varnost Ludoviku Maffei.

ni nihče padeš z neba. Mi pa debatiramo in se vse vprek preganjamo. Na tej poti se ne more roditi nič lepega. Spominjam se pokojnega mojstra Jakopiča, ki mi je dejal nekega pomladnega dne: Fant, še mlad si, še vse je pred teboj, le eno je, kar si velja zapomniti, kar sem že napisal: človek je le toliko vreden, kolikor ima v sebi ljubezni... Le pogum, življenje je najboljša šola — delaj in opazuj življenje, le tako boš dosegel svoje iskanje.

Kaj naj ti povem o Krpanu? Povedal sem že, da sem se skušal približati našemu Levstiku, ki nam je položil krasen lik slovenske besede v svojem Martinu s Sv. Trojice. To veš, da sem Notranjec in da mi je bilo to delo posebno pri srcu. Pri moji veri, ni mi bilo do zaslužka. Spet je tu vprašanje denarja... Ne morem siliti naročen, za denar, denar... Zalostno, pa resnično, da mora biti... Prav res, če doživim, občutim — delam brez misli, ali bom delo prodal ali ne... Hodim iskreno in pošteno po tej poti. Zavedam se, da bom le tako nekaj dosegel.

Pojdiva nocoj h Krpanu. Preveč dolgo bi se zamudila, da bi ti povedal, koliko je bilo truda, iskanja motivov, študij itd., preden mi je kakšna skica odgovorjela... Sedaj knjigo kaj hitro prelistaj — okrog šestdeset slik, risb — in konec, pa vendar ni bilo tako... Res je, da sem se inspiriral med svojimi ljudmi in med njimi izklesal lik Krpana, nekoliko idealiziran. Skušal sem podati našega človeka in pa naslanjal sem se na Levstika. Preko Levstika nisem smel niti model, zato sem skušal, kolikor imam moči dati iz sebe.

Kako je pa nastal cel venec risb, ti povem, da sem najprej dovršil zadnji del in šele potem prvi, izvemski samega Krpana. Po Levstiku mišljeni tihotapec ni debel niti zalit, ampak tršav, koščat, plečat, ogromne postave. Vzpostavil sem vez med njim in kobilico — kar pogled jo, kako topota z gospodarjem na hrbtu v boj. Tu di kobilica je bila živa, pa je revica poginila od samega napora, toliko časa sem jo preganjal. Hotel sem imeti nazorno podano podobo, kako bi se zadržala, če bi jo vleklj za rep. Zbralo se nas je šest fantov in smo imeli s kljušetom pravi cirkus. Misliš, da se je ganila? Hudiča! — prej bi ji rep spulili, kakor da bi jo pripravili do tega, da bi se premaknila; malo se je ozrla nazaj čez vrat, kaj se dogaja za njo. Nič, sem si dejal, treba bo uporabiti fantazijo in tako je tudi bilo. Kljuje se kljuje, koščeno pa žilavo, je kiel sosedov Matevž, presneta trma, se zmenila se ni, ko ji je s palico štel rebra. Ko je pa šel mimo nje, ga je za zahalvo zgrabila za pleče, da se mu je obraz skremžil, kakor če bi bil popil pol litra čistila. Režali smo se na vsa usta in smo šli zaliti naš »uspeh« k Zgončevi mami. Matevž je vedno zibal z ramo in se držal nagnjeno, tiho zmajajoč hudo kobilico... Ko ga je natakarka Mica vprašala, kaj hodi tako »pospevno«, ji je rekel, da ima revmatizem. Mi pa smo se muzali in suvali pod mizo, da ne bi kdo izdal naše skrivnosti. Matevž je pa zalival svojo bolečino, in na koncu smo dodali še pesmico: Imam tri ljubice...

Kar žejja me spet po vaškem življenju, kjer vonja po svežem senu in cvetici naravi.

Najtežja naloga je bila podati dvor — to mi ni ležalo in sem se prav primoral k temu. Pokazati tisto puho življenje v lažnem sijaju, je bilo vprašanje, dočim sem narisal igraje vse dogajanje z Brdavsom, ki me ni toliko zamudilo kakor »cesarica«. Pogledj risbo, ki prikazuje Krpana, ko kuje mesarico. Zame je to najmočnejša risba, polna dinamike in življenja, če se smem tako izraziti. Delal sem jo kar v kovččinici. Mojster je mrko pogledoval proti kotu, od koder sem ga skiciral; mislil sem si, kar toliži ob nakovalu, čim bolj bo razbijal, tem bolje bom risal. Sicer bodo že kritiki spregovorili strokovno besedo zame kot ilustratorja in za arhitekta, ki je knjigo opremil. Mislim pa, da je bo narod vesel.

Kaj naj ti še povem? Da ljubim slovensko zemljo, zlasti svojo Notranjsko. Vesel sem, da je to delo moj nov korak, ki naj mi vlije novega poguma in volje, da bom stopal vkljub vsem oviram, ki se porajajo in nastajajo, nevzdržno naprej proti namenu.

—mir.

tolike množice znakov, ko vendar vsem drugim narodom sveta zadostuje komaj trideset črk.

Cesar je sklenil enkrat za vselej odpraviti to navklo in dati kitajskemu narodu podobno abecedo, kakor jo imajo drugi narodi na svetu. Pet literatov pa, ki je bila njihova prednost večja od njihove modrosti, je dal obglaviti. — Stiri in štirideset! — se je že zarezal eden, ko mu je že odletela glava s trupa. Klic, ki je še dolgo potem krožil med literati.

Cesarica, kitajska princesa iz vladarske hiše Sung, strmoglavljena po Kublaj-kanu, ki se je morala poročiti s tem barbarom iz državnih ozirov, zaradi svoje žrtve v mnogih pesmih opevana in pomilovana, je kar pihala od jeze in sramu, ko so ji vse to sporočili. Solznih oči se je spominjala velikega sežiganja knjig pod barskim cesarjem Cinom, spomnila se je, kako so pokopali pet sto literatov živih, ker so hoteli rešiti svoje knjižnice.

Se iste noči se je dala odnesti v jurto svojega moža, kajti ta grča je raje taboila pod drevmem na vrtu kakor pa med stenami svoje palače. Skozj preproge se je še videla luč. Tam je sedel norec in se učil od svojega smrdljivega meniha brati.

— Sin neba! — je vzkliknila cesarica in objela Si-Cujeva kolena, — slišala sem in kar verjeti ne morem, da hočejo preveč vneti uradniki uničiti našo staro abecedo in jo nadomestiti z novo, pisarko.

— Tako je zapovedano. Vojskaci nimajo časa naučiti se tolikih znakov.

— Vzvišeni soprog, poslušaj in pogledj, preden prekolneš! — Cesarica je izgrala

GLEDALIŠČE

DRAMA

Sreda, 7. julija, ob 19.30: Jesen, Red A. Zadnja uprizoritev.
Četrtek, 8. julija (generalka).
Petek, 9. julija, ob 19.30: Nevesta s krono.
Premiera. Red Premierski.

OPERA

Sreda, 7. julija, ob 19: Tiha voda. Opereta. Red Sreda.
Četrtek, 8. julija, ob 19: Prodana nevesta. Red Četrtek.
Petek, 9. julija: Zaprto.
Sobota, 10. julija, ob 19: Mrtve oči. Premiera. Red Premierski.

Trebnje

— Zamenjava osebnih izkaznic. Občina objavlja: Vse osebe moškega spola od 15. do 50. leta morajo zaprositi v popisnem uradu občine, v hiši g. Rogelj Alojzija v Trebnjem zamenjavo stare osebnice izkaznice z novo. V ta namen morajo prizadeti predložiti popisnemu uradu tri doprsne fotografije in izpolniti obrazec prošnje. Osebam nad 50 let in ženskam se bodo osebnice izkaznice zamenjale kasneje, kar bo občina pravčasno še objavila. Vsi, ki bodo prejeli nove osebnice izkaznice, naj iste skrbno hranijo, ker popisni urad duplikata ne bo izstavil v nobenem primeru. V svrhu vlaganja prošnje za izstavitve nove osebnice izkaznice naj se moški od 15. do 50. leta zglašijo v popisnem uradu po sledečem vrstnem redu: v torek 6. julija: vas Blato ob 8. uri in vas Hudeje ob 14. uri; v sredo 7. julija: vas Črni potok ob 8. uri, Krži ob 11. uri, Krizka reber ob 14. uri in Vrhuvo ob 16. uri; v sredo 7. julija: Račje selo ob 8. uri, Mala Sevnica ob 11. uri in Velika Sevnica ob 14. uri; v četrtek 8. julija: Belšinja vas ob 8. uri, Grič ob 11. uri in Breza ob 14. uri; v petek 9. julija: Gorenja Nemška vas ob 8. uri, Pristava ob 11. uri in Pluska ob 14. uri; v soboto 10. julija: Rožni vrh ob 8. uri in Studenec ob 11. uri. Razpored za prihodnji teden bomo objavili kasneje. Radi nemotenega poslovanja naj se prizadeti brezpogojno drže objavljenega vrstnega reda.

Iz Srbije

— Ureditve prometa z žitom. Centrala za žito v Beogradu je na novo uredila zbiranje, razdeljevanje in mletje žita, stročnic in krme za Srbijo vključno Banat. Centrala prevzame ves promet z žitom (pšenico, ržjo, ajdo, ječmenom, ovsom, prosom in koruzo, stročnicami in proizvodi iz žita) v glavnem moko; kruhom in testeninami, krmo ter senom in slamo in proizvodi iz njih. Pridelovalci so dolžni izročiti centrali za žito te pridelke iz zemljišča potrebne za človeško in živalsko prehrano v svojem gospodinjstvu in za seme. Vsak drug promet s temi pridelki je prepovedan. Centrala za žito bo v sporazumu z ministrstvom za prehrano določila v posrednih pokrajinah in okoliških količinah poljskih pridelkov, ki jih je treba oddati. Poljske pridelke je treba oddati centrali takoj po mletvi. Centrala bo v sporazumu z ministrstvom za kmetijstvo in prehrano določila, koliko moke je treba razdeliti dnevno za prehrano prebivalstva in kako se bo mešala pšenica s koruzno moko. Krušno žito se ne sme uporabljati za živilsko krmo. Naredba centrala za žito določa, da veljajo isti predpisi glede zbiranja, razdeljevanja in predelave žita, proizvodov iz žita, stročnic, krme, sena in slame, kakor za staro Srbijo tudi za Banat.

Iz Hrvatske

— 80 letnica pevskega društva »Kolo«. Včeraj teden je imelo hrvatsko pevsko društvo »Kolo« svoj 80 letni občni zbor, na katerem je bilo prečitano obširno poročilo o delu v zadnjem letu. V vrsti uspehov, ki jih je društvo doseglo, je tajnik naglašal zlasti veliko turnejo v Nemčijo in umetniško proslavo 80 letnice obstoja društva, prirejeno lani.

— Dnevni hrvatske knjige. Matica Hrvatska ima največ zaslug, da se je zanimanje za hrvatske knjige tako povečalo. V stoletih svojega obstoja je izdala Matica Hrvatska okrog 800 knjig, ki najboljše govore o njenem marljivem delovanju. V dnevih hrvatske knjige je Matica Hrvatska vedno nudila s svojimi deli hrvatski javnosti najnovejše pridobitve duhovnega ustvarjanja in mnogo pripomočnika k širjenju hrvatske knjige med najširše sloje.

— Nadzorstvo nad spraviljanjem žita. Ministrstvo narodnega gospodarstva je izdalo naredbo o mletvi, po kateri mora vsak lastnik mlatilnice sodelovati z njo

pišež znak za ženo dvakrat, pomeni to — prepirati se.

Kublaj-kan se je na ves glas zasmeljal in dokazal s tem, da je laže zavajevati svet kakor pa učiti se lepega vedenja. Cesarica se je pa delala, kakor da je vesela te neotesanosti in nadaljevala je: — Če pa napišež znak za ženo trikrat, pomeni to klepetavost, čenče, opravičljivost.

In temu se je moral Kublaj-kan smejati še bolj, kakor so se vjudni literati štiridesetimi piškavim znakom. Tedaj je pa moral Bašbah pokazati svojo umetnost, napisati je moral te tri besede drugo po drugo in nastalo je zverženo, dolgočasno pisarenje.

— Bašbah, ti si me nalagal! — je zarohnel cesar. — Cesarčinu pisave se nauči človek hitreje in laže, v kratkem sem se naučil pisati — daj da poštem — devet besed.

— Vzvišeni, — je zasepetala cesarica svojemu soprogu na uho, — mar je dovoljeno varati bogovom enakega gospodarja?

Tega vendar nihče ni smel!

— Bašbah, — je zapovedal cesar kratko, — pojdi k poveljniku moje telesne straže in sporoči mu moj ukaz, da mi mora čez pol ure poslati tvojo lažljivo glavo.

In tako se je tudi zgodilo. Bašbah, tepci, je izgubil svojo glavo. Kitajci so pa ohranili svojih pet sto temeljnih znakov, ki z njihovo pomočjo lahko pišejo pet in štirideset tisoč sestavljenk, ki se je Kublaj-kan naučil samo veselih med njimi, pa se te je v prihodnjih vojnah kmalu zopet pozabil.

Un forte dramma che vi commuoverà
Pretronsljiva drama

La voce del sangue
GLAS KRVI

Premiato alla XI Mostra Cinematografica di Venezia — Film nagrajen na XI. beneški filmski razstavi

Con — Igrajo:
ROBI RAPP LEOPOLD BIBERTI
PETRA MARIN

Regia di
EDMUND HEMBERGER

Produzione - Produkcija: Gotthard Film.
Esclusivita - Izposojevanje: Lux-Film

OGGI — DANES
ALCIMENA — VKINU
UNION

pri mlačvi. Žito se bo mlatilo pod nadzorstvom in kmetovalci bodo morali oddati določene količine istega državnim zbirališčem.

Beleznica

KOLEDAR

Danes: Torek, 6. julija: Izajla, Bogomila.
DANASNE PRIREDITVE
Kino Matica: Maria Malibran.
Kino Sloga: Trlje orli.
Kino Union: Glas krvi.

DEZURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarič, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 20; Murmayer, Sv. Petra cesta 78.

Maksimalni cenik

Maksimalni cenik štev. 9, ki velja po naredbi Visokega komisarja za Ljubljansko pokrajino od 10. aprila t. l. naprej, določa za mestno občino Ljubljansko naslednje cene na drobno (z všteto trošarino):

1. Kruh iz enotne moke v kosih do 400 g 2.30 lire, v kosih od 400 do 1.000 g 2.20 lire, v kosih od 1.000 do 1.500 g 2.10 lire; testenine iz enotne moke 3.90 lire za kg; enotna pšenična moka 2.70 lire; enotna koruzna moka 2.20 lire; riž navadn 2.70 lire; fižol 6 lir za kg.

2. Jedilno olje (olivno) 14.70 lire za liter; surovo maslo 28.40 lire za kg; slanina soljena 19 lir za kg; mast 17 lir za kg.

3. Kis, 4% vinski 6.35 lire za liter.

4. Mleko 2.50 lire za liter; kondenzirano mleko v dozah po 880 g 15.90 lire za dozo, v dozah po 385 g 7.55 lire za dozo.

5. Sladkor: sladkorna sipa 8.25 lire za kg, v kockah 8.35 lire.

6. Mehka drva, razžagana, franko skladišče trgovca v Ljubljani 33.60 lire za stot; mehki roblanci (zamanje), približno 1 m dolgi, franko mestno skladišče 40 lir za stot; trda razžagana drva 40 lir za stot; enotno mlilo, ki vsebuje 23—27% kisline, 4.10 lire za kg.

Prvi nastop lahkootletin

V pokrajinskem izbirnem teku na 100 m je zmagal Ilirijan Franc Jereb v 11,9 sekunde

Ljubljana, 6. julija. Prvi letošnji nastop ljubljanskih lahkootletin je bil po kakovostih zelo podoben enakemu moškemu tekmovanju pred dvema tednoma. Nastopile so samo novinke, dekleta ki so komaj začela svoje športno udejstvovanje. Nekateri so pokazali že mnogo tekmovne neizkušenosti in neznanja in je bilo očito, da je bil njihov nastop preuranjen in premalo pripravljen. Od nekdanjih atletin, ki so se pred dvema tednoma obnavljale vse tekmovne proge s prav dobri rezultati, ni bilo na startu niti ene, pač pa nekaj med gledalci.

Vsejaki se je tekmovanje za klubske prvenstvo. Nastopile so atletinje Tobacine tovarne in Hermesa. Prijavljenih je bilo skupno 16, startalo pa je 11 atletin. V splošnem so pokazale skoraj vse mnogo nadarjenosti in se bodo pod primernim vodstvom s marljivim vajenjem sčasoma razvile v prav dobre moči.

Organizacija in potek tekmovanja sta bili večer nekoliko oblačnejši kakor pred 14 dnevi. Nekoliko je bilo temno vzrok križanje dveh prirediteljev. Gledalec je bilo še manj kakor prvič. Vodstvo tekmovanja bi jim moralo postreči vsaj z razglasenjem izidov, ker je sicer tako tekmovanje začetnikov še dolgočasnejše. Kakor je nujno, da je. Tekmovanje se je pod vodstvom geometra Černeta začelo nekaj minut po pol 10. Ob 11.15 se je že končalo.

Prva točka je bil tek na 100 m. Med tekmujočo četvorico je bila najhitrejša Hermazanka Jožica Kienova, ki bi bila dosegla še za nekaj desetink sekunde boljše čase, ko ne bi že kmalu po začetku prešla iz notranje proge skoraj v sredo tekalnice. Po pravilih bi jo morali skupno z drugoplasirano Zajcovo diskvalificirati. Ker pa ni nihče protestiral, so rezultati obveljali nespremenjeni.

Sledili so predteki na 60 m. Devet prijavljenih so razdelili v dve skupini. V oddelčno tekmovanje sta se uvrstili po dve najboljši iz vsakega predteka. Zmagali sta Hermazanka Pavla Sedejova in Silva Jazbinškova, obe z 9,1 sekunde. Dobra je bila še druga predteka Kobavova z 9,3. Kot četrti je prišla v zaključno tekmovanje Hermazanka Mučičeva z 9,8.

Finalne je bil zanimiv, ker pričakovana borba med Sedejovo in Jazbinškovo ni izostala. Za desetinko sekunde je bila Sedejova umejša, čas pa je bil za prav toliko slabši kakor v predtekih. Edino Kobavova je ponovila svoj prvi uspeh. Mučičeva je odstopila.

Druge tekmovne točke so bile manj zanimive. V metu krogla je Sanda Kobavova (4) kot edina tekmovalka dosegla 7,12 m. Pri skoku v višino sta se poskusili dve, eni pa je že pri prvem skoku spodletelo. Pavla Sedejova je dosegla prav zadovoljivo višino 1,36 m. Zlivačnejše je bilo pri zaključni točki, pri skoku v daljino. Med šestimi skakalci je bila zopet Sedejova najboljša. Svojo klubsko tovarišico Jazbinškovo je prehitela za 3 cm in dosegla 3,84 m.

Tehnični rezultati so:
tek na 100 m: 1. Jožica Kien (H) 16,2, 2. Ivanka Zajc 17,3, 3. Silva Jazbinškova 18,6 in 4. Francka Dečman (vse Tob tov.) 19,8;

tek na 600 m: prvi predtek: 1. Pavla Sedej 9,1, 2. Angela Mučič (obe H) 9,8, 3. Marija Erdenje 10,4, 4. Ivanka Zajc (obe T.) 10,6 — drugi predtek: 1. Silva Jazbinšek 9,1, 2. Sanda Kobav (obe H) 9,3, 3. Amalija Tomšič (T.) 10,4, 4. Olga Mariničič (H) 12,2, 5. Francka Dečman (T.) 13 — finale: 1. Sedej 9,2, 2. Jazbinšek 9,3, 3. Kobav (vse H) 9,3;

met krogla: 1. Sanda Kobav (H) 7,12 m; skok v višino: 1. Pavla Sedej (H) 1,36 m; skok v daljino: 1. Pavla Sedej 3,84, 2. Silva Jazbinšek 3,81, 3. Sanda Kobav 3,78, 4. Jožica Kien 3,39, 5. Olga Mariničič 3,02 in 6. Angela Mučič (vse H) 2,97.

Za izbirni tek na 100 m se je prijavilo 30 tekmovalec Ilirije, Hermesa, Planine, GILL-a in neorganiziranih. Nastopilo jih je samo 13. Izostala je vsa GILL-ova ekipa. Razdelili so jih v tri skupine po 4 oziroma 5 tekmovalec. V predtekih je bila največja borba med Planincem Kaduncem in gimnazijcem Šošteričem, ki sta oba pretrgala nit na cilju s časom 12,5. V prvem predteku je sigurno zmagal Ilirijan Jereb z najboljšim časom 12,2. V drugem pa njegov klubski tovariš Zarkič z 12,4.

Tako je bilo že pred finalom, v katerega sta se uvrstila iz vsakega predteka dva najboljša močete slutiti, da bo končni zmagovalac Jereb. Zmagal pa ni prav lahko. Zarkič ga je temeljito zaposlil in šele v zadnjem delu proge je dobil toliko prednosti, da je zadostovalo za desetinko sekunde naskoka. Medsebojna borba je povzročila, da se je zelo izboljšal čas. Jereb je šel celo pod 12 sekund in je dosegel 11,9. Lepo je tekel tudi tretjeplasirani Šošterič z 12,4. Na medpokrajinskem semifinalem teku nastopita Ilirijana Jereb in Zarkič.

Tehnični rezultati so:
prvi predtek: 1. Franc Jereb (H) 12,2, 2. Bojan Galien (H) 12,6, 3. M. Bežljaj (H) 13,1, 4. Leon Končan (Vib) 13,5;
drugi predtek: 1. Zarkič (H) 12,4, 2. Jože Hribar (univerza) 12,7, 3. Marjan Mozetič (H) 13,2;
tretji predtek: 1. Albin Kadunc (PI) 12,5, 2. Ivo Šošterič (H) 12,5, 3. Rafael Poljšak 12,8, 4. Janez Krapež 13,1, 5. Franc Zupane (vsi H) 13,2.
Finalne: 1. Jereb 11,9, 2. Zarkič (oba H) 12,3, 3. Šošterič (H) 12,4, 4. Galien (H) 12,9, 5. Kadunc (PI) 13,1, 6. Hribar (univerza) 13,1.

Pokrajinsko juniorsko tekmovanje

1. Lahkootletka zveza razpisuje za 11. julij Pokrajinsko prvenstvo juniorjev.

2. Tekmovanje bo na športnem igrišču Hermesa v Sp. Šiški. Tekmovalci, ki se pozivu ne bodo odzvali, ne bodo pripuščeni k tekmovanju.

Razdelitev števil in poziv bo ob 9. uri.

3. Program tekmovanja je sledeč:
tek na 100, 300 in 1000 m;
tek z zaprekami na 110 m;
skok v višino in v daljavo;
met krogla (5 kg), diska (1,5 kg), kopja (600 gr).

4. Prijave sprejema Zveza do 9. julija do 18. ure na Blewsovi cesti 1a v Zveznem tajstvu.

5. Vsak atlet sme startati največ v dveh panogah.

6. Tekmovanja se lahko udeležijo atleti, ki so člani klubov, včlanjenega v lahkootletski zvezi ter imajo športno izkaznico.

7. Po pozivu bodo sprejeli zastopniki klubov tekmovne številke za svoje atlete ter jih morajo vrniti Zvezi po končanem tekmovanju. Za vsako številko, ki bi se izgubila, se mora plačati 3 lire.

8. Za primere, ki niso predvideni v tem razpisu, veljajo pravila Lahkootletke zveze.

9. Morebitne pritožbe zaradi tekmovanja se morajo oddati vrhovnemu sodniku na licu mesta, to pa največ 15 minut po končanem tekmovanju, ob priložitvi takse 25 lir, ki se vrne, ako bi bilo pritožbi ugodeno.

10. Lahkootletka zveza ne odgovarja za poškodbe, ki bi jih mogli dobiti tekmovalec ali ostali pred, med ali po tekmovanju.

Navodilo.

K juniorjem se prištevajo športniki, rojeni po 31. XII. 1925. Kdor želi imeti na izkaznici označeno kategorijo »junior«, mora predložiti nekolkovani krtin list.

LJUBLJANSKI KINEMATOGRAFI

KINO MATICA
Film o življenju in tragičnem koncu slovite pevke preteklega stoletja

Maria Malibran
Maria Cebotari poje arije iz oper Rossinija in Bellinija. Sijajni igralci: Romano Brazzi, Renato Clalente, Tina Lattanzi
Predstave: ob delavnikih ob 16., 18.30, 20.30

KINO SLOGA
Visoka pesem tovariške ljubezni v letalskem filmu

Trije orli
Letalska visoka šola, akrobacije, zabava, ljubezen, vojna
V glavnih vlogah: Leonardo Cortese, Michela Belmonte
Predstave ob: 14., 16., 18. in 20 uri

KINO UNION
Pretrajljiva usoda mladega kmečkega dekleta — švicarski film, nagrajen na XI. beneški filmski razstavi

Glas krvi
V glavnih vlogah: Robi Rapp, Petra Marin
Predstave ob: 16.30, 18.30 in 20.30 uri

prenešana na varen kraj. Slovesni procesiji so se pridružili številni sienski odličniki, prefekt, poveljniki posadke, zastopnik zveznega tajnika in župan. Veliko je bilo v procesiji tudi narodnih nos.

Kulturni sestanek italijanske in ogrske vseučiliške mladine. Te dni bo otvorjen v Budimpešti kulturni sestanek italijanske ter ogrske vseučiliške mladine. Sestanku bo prisostvovala italijanska zastopstvo sedmih članov s prof. Paglianom na čelu. Sestanek bo otvoril ogrski prosvetni minister, ki bo uvodoma spregovoril o odnosih med italijansko in ogrsko vseučiliško mladino.

Italijanski novinarji na Tatri. Skupina italijanskih novinarjev, ki se mudijo na povabilo slovaške vlade na Slovaškem, je bila v spremstvu propagandnega šefa ministra Gasparja na Tatri. Nato so obiskali Ružomberok, kjer je deloval pokojni Hlinka kot župnik in položil vence na Hlinkov grob. Med potovanjem je sprejel italijanske novinarje obrambni minister generla Katos. Potovanje italijanskih gostov se je zaključilo v Bratislavi; vrnili so se v Italijo. Ob odhodu so jih pozdravili na bratislavskem kolodvoru minister Gaspar, uradniki propagandnega urada in osebje Kr. italijanskega poslanstva v Bratislavi.

Iz trgovskega registra. Pri Salus d. d. se izbrise član upravnega sveta mr. ph. Koželj Ivan.

Iz zadružnega registra. Kreditna združba trafikantov, združba z om. jamstvom v Ljubljani: izbrisajo se člani upravnega odbora Novak Jernej, Lunder Boris in Ahčin Izabela, vpišejo pa se člani upravnega odbora Struželj Leopold, trafikant, Ciril Metodova ul. 37. Pečar Franja, trafikantinja, Povšetova ul. 17 in Kmetič Ivana, trafikantinja, Gosposvetska cesta. — Nabavna združba mestnih uslužbencev, združba z om. jamstvom v Ljubljani: izbrisajo se izredni komisar Sahauer Rudolf, vpišejo pa se člani upravnega odbora: ing. Zajec Slavko, inženjer mestne elektrarne. Mihečič Stanko, mestni komisar Stanič Ciril, mestni tehnik, Iglje Vlado, mestni knjigovodja, Ryška Marija, mestni pisar ofical, Jezovšek Leopold, mestni poduradnik. Por Franc, uradnik Mestne hranilnice, vsi v Ljubljani. Resnik Franc, mestni de.avec, Zgor. Hrušica in Šefic Ludvik, skladiščnik mestne zastavilnice.

Mobilizacija delovne službe. Iz Rima poročajo: Odrejena je bila mobilizacija delovne službe, ki se nanaša na upravi za davke in potrošnje, nacionalni zavod svile na nac. zavod fašistične kulture ter na nac. zavod za destilacijo vina.

Žrtvoval svoje življenje, da reši tovariša. Kakor poročajo iz Barja, se je neki mehanik, ki je bil zaposlen pri ureditvi motorne črpalke v globinah premoškopu, onesvestil. 26-letni Vincenc Latina se je spustil na dno rudnika, da pomaga tovarišu, ki je bil na tem, da se zadusi. Ovil je vrv okoli trupla onesvesnečenega tovariša in dal znamenje za vzpon dvigala. Onesvesnečenega mehanika so obudili k življenju, Latina pa je umrl zaradi zadusenja s smrtonosnimi plini.

60.000 lir draga kopel. Posestnik Karol Zanardi iz Castelmasse pri Rovigu se je šel kopat. Nenadoma pa je opazil, da je zginit s prsta na levi roki dragocen prstan z draguljem, vreden nad 60.000 lir. Zanardi je takoj obvestil o tem konališčno osebje, ki je pričelo s iskanjem pri kopanju izgubljenega prstana. Iskalec so se pridružili še drugi kopalci, ki jim pa ni bila sreča mila.

Obilen Peirev blagor. Pri Valenzi so imeli ribiči ki so vrgli svoje mreže v reko Po. nenavadno srečo. Z enkratnim ribolovom so nalovili najrazličnejših rib za nad 50 metrskih stotov. Med zajetimi ribami so bile tudi večje, težke po 2 kg. Ribe so bile prepeljane v domačo ribarnico, pa tudi ribarnice okoliških mest so bile deležne bogatega ribjega blagra.

IZ LJUBLJANE

Iz Jug je prišel svetlo poletje. Jug je pihal že v nedeljo popoldne, vendar je vreme ostalo še lepo tudi večerj podnevi. Večera popoldne je bil veter že zelo močan in bilo je soparno. Zračni tlak je začel naglo popuščati kakor navadno pred nevihto. Ko se je stemnilo, se je začelo bliskati in grmeti in po mčnem pišu se je vili silovita ploha. Kljub dežju je pa še ostalo precej soparno. Po nevihti se je zgostila megla. Davi je bila minimalna temperatura še precej visoka; znašala je 15,20. Maksimalna temperatura je pa znašala večerj 28,4° ter je bila malo višja kakor v nedeljo. Zračni tlak je pmoči zopet začel naraščati, davi je pa bil ustaljen.

Ali se hoče naučiti italijanske brez truda in napora? Nabavite si dr. Gradov Italijanski tečaj za Slovence, ki ga dobite v knjigarni Tiskovne zadruge, Šelenburgova

ulica 3. Knjiga je namenjena samoukem, ki se ob točnem upoštevanju predpisanih navodil za lahkoto nauče italijanskega jezika: Mehanično-sugestivna metoda.

Iz Zdrženje vojnih invalidov v Ljubljani poziva svoje člane, ki nameravajo narediti premost in drva, naj prinesejo v pisarno nakazila za kurivo najkasneje do 13. t. m. Opozorjamo članstvo, da so uradne ure v društveni pisarni (Petarčeva 36) v ponedeljek, torek in sredo od 9. do 12. ure. — Odbor.

Iz pokrajine Gorizia

Otvoritev počitniških kolonij. Te dni so bile otvorene počitniške kolonije, organizirane po funkcionalnih isontinskega G. I. L.-a. V teh kolonijah bo nastanjenih v poletih mesecih v izmenjenih turnih nad 7.000 organizirancev iz gorizjske pokrajine. 360 članov Baille je odpotovalo v koloniji v Gradu in Gradisci d'Isone. Ob mimohodu mimo Liktorskega doma v Goriziji jih je pozdravil gorizjski Zvezni tajnik d'Este, ki se je odpeljal v Gradiscio in Grado, da si ogleda kolonjske ureditve in

da da potrebna navedla kolonijam dirigntom ter pomožnemu osebju. Ob tej priliki je nadziral Zvezni tajnik d'Este pokrajinsko vzgajališče G. I. L.-a v Gradiscio.

Obsejen. Pred gorizjskim sodiščem je bil obsejen 23-letni Anton Pegoraro na štiri mesece in 15 dni zapora ter 1000 lir globe, ker je ukradel Kolo, ki ga je hotel prodati v Goriziji pri nekem stariharnju, ki pa je sumljivega prolajalec naznanil oblasti.

Nove tvrdke. V juniju so bile v gorizjski pokrajini na novo vplane sledede tvrdke: Albert Vistin, Cormons, mehanika delavca; Aldo Cuilmo, Tolmino, prodaja vina, piva in drugih pijav; Friderik Rescio, Gorizia, gostilna; Friderik Struželj, potujoča trgovina, Gorizia; inž. Flamini Cherubini, Gorizia, stavbno podjetje; Ivan Podbersig, Gorizia, prodaja poljedelskih strojev; Friderika Rlavec, Gorizia, manufakturna trgovina.

PRILOŽNOST

Mož. — Kako hrepenim po letovisku, posebno po šumenju vaškega potoka. Zena: — Če šumenje tako rad poslušam, mi kupi svileno obeko.

Muhe raznašalke nalezljivih bolezni

Ljubljanski mestni fizikar je vsako leto po večkrat, zlasti pa spomladi opozarjal javnost, kako nevarne so muhe, ker prenašajo kalli najrazvornejših nalezljivih bolezni in tudi kalli najbolj nevarnih kužnih bolezni. Pri tem je mestni fizikar prebivalstvo vedno opominjal na snago, ki je najučinkovitejše orožje v borbi zoper muhe.

Sedaj seveda še ni veliko muh, pač pa ni izključeno, da se, kakor pred leti, tudi letos poleti ob veliki vročini pojavijo večje množice muh v splošno nadlego in nevarnost.

Kakor rečeno, je najboljša obramba in najučinkovitejše sredstvo zoper muhe najpopolnejša snaga v stanovanju, na dvorišču in vrtu. Greznice in gnojnice naj bodo dobro pokrite, stranišča, hlevi, zajetniki in kurtniki naj bodo snažni. V bližini mlakuš kamor ljudje radi mečejo razvorne odpadke, se muhe zbirajo v velikem številu.

Mestnemu fizikatu je bilo že naznanjenih nekaj primerov malomarnosti pri izvajanju higienskih predpisov. Kjer vsak dan ne brišejo prahu in redko umivajo tla, kjer pogosto ne menjavajo posteljnega in drugega perila, kjer so dvorišča neopisravljenaa in nepometena, posebno pa tam, kjer razni odpadki ali celo gnoj leži ob hiši, ali pa tam, kjer so stranišča zanemarjena in umazana, prav tako pa tudi tam, kjer se »vinjaki in hlevi slabo zapirajo in malomarno snažijo, tam imajo polno muh, ki pomenijo največjo nevarnost za vso okolico. Posebno opozarjamo tudi rejce mlašč živali, zlasti pa rejce kuncev in kokoši, naj z vso vestnostjo pazijo, da se ne zaredo, saj muhe prenašajo tako človeške kakor tudi živalske nalezljive bolezni.

Raziskavanja so dognala, da v zanemarnjenih krajih nosijo posamezne muhe na sebi ali v svojem črevesju 500 milijonov kalli, med temi kalli pa do 333 milijonov takih, ki se navadno nahajajo v človeškem ali živalskem blatu. Po snažnih krajih so pa ugotovili samo po 100.000 kalli, a med temi kalli je bilo samo po 100 do 10.000 takih

Spodnja Štajerska

Zaključna svečanost celjske glashbene šole. V dvorani Heimathausa v Celju je bila v torek 29. junija zaključna svečanost celjske okrožne glashbene šole. Nastopili so najboljši gojenci šole je zaključila leto z velikim uspehom. Zaključni svečanosti so prisostvovali tudi povabljeni gostje. Okrožna glashbena šola v Celju deluje že dve leti.

Nastopno predavanje prof. Sarie. Vseučiliški profesor dr. Balduin Saria je vmei v sredo na graški univerzi predavanje o Rimu in jugovzhodu v starem veku. Dekan filozofske fakultete dr. Mauil je v svojem govoru naglašal pomen graške univerze za proučevanje jugovzhodne Evrope. Prof. Saria se je najprej zahvalil graški univerzi, da mu je omogočila nadaljevanje dela, povečanega proučevanju jugovzhodne Evrope. Jugovzhodne dežele so bile že v starem veku v kulturnih stikih s Podonavjem in pod njegovim odličnim vplivom. Prof. Saria je na graški univerzi ravnatelj arheološko-epigrafičnega seminarja.

Učiteljska zborovanje. 30. junija so imeli učitelji okrožja Maribor-mesto letošnje zaključno zborovanje. Solski svetnik Petz je govoril o uspehih v letošnjem šolskem letu. Govornik se je zahvalil vsem tovarišem in tovarišicam, ki bi že lahko uživali zasluženi pokoj, pa še vedno vztrajajo na svojih mestih.

Zlata poroka. V St. Lenartu pri Brežicah je praznoval oni dan upokojeni nadučitelj Josip Perz s svojo soprogo Marijo roj. Hutter zlato poroko.

Nesreče. 65letnega posestnika Franca Visočnika iz Spod. Hoč je trenil košil in nu zlomil levo nogo. 39letni delovodja Erv-n Hartmann iz Maribora se je zaletal v odprta vagona vrata in si prebil žilo na glavi. Na košnji se je pripeljal v šostanju zadnje dni že druga nesreča. 15letna Ervina Dobešak si je prerezala desno roko, tako da je izgubila mnogo krvi. Pri zdravilski upravi v Dobrai zposlani 31letni Ignac Javornik je padel s skednja in si zlomil ključnico. Vse ponesrečence so prepeljali v bolnico.

Radio Ljubljana

TOREK, 6. JULIJA 1943-XXI.
12.30: Poročila v slovenščini. 12.45: Italijanska glasha v narečju. 13.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 13.10: Poročila Vrhovnega Poveljstva Oboroženih Sil v slovenščini. 13.12: Klasični orkester vodi dirigent Manno. 14.00: Poročila v italijansčini. 14.10: Koncert Radijskega orkestra, vodi dirigent D. M. Šifanec. — Pisma glasha. 15.00: Poročila v slovenščini. 17.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 17.10: Pet minut gošpoda X. 17.15: Plošče »La Voce del Padrone — Columbia. 19.30: Poročila v slovenščini. 19.45: Politični komentar v slovenščini. 20.00: Napoved časa. — Poročila v italijansčini. 20.20: Pripombe k dogodkom. 20.40: Izvor pesmi italijanskih dežel. 21.10: Orkester pesmi vodi dirigent Agelini. 21.40: Predavanje v slovenščini.

DNEVNE VESTI

Razpust upravnega odbora Rudarsko-toplilniške strokovne zadruge za okoliš Rudarskega glavarstva v Ljubljani. Visoki komisar za Ljubljansko pokrajino odloča: upravni odbor Rudarsko-toplilniške strokovne zadruge za okoliš Rudarskega glavarstva v Ljubljani se razpušča. Za izrednega komisarja te ustanove se imenuje z nalogo izvesti njeno likvidacijo ing. Segutti Tuiji, na katerega preidejo vse pravice, ki so doslej pripadale redni upravi in skupščini.

Iz »Službenega lista«. »Službeni list za Ljubljansko pokrajino« kos 53. z dne 3. julija 1943-XXI. objavlja naredbo Visokega komisarja: sprememba predpisov za promet in javne obrate v mestu Ljubljani in oddelbo Visokega komisarja: razpust upravnega odbora Rudarsko-toplilniške strokovne zadruge za okoliš Rudarskega glavarstva v Ljubljani.

List Ljubljanske mladine. Zvezno poveljstvo GIL-a izdaja, kakor znano, svoj polmeslečni »Ljubljanska mladina«. Te dni je izšla 13. številka omenjenega polmeslečnika, ki vsebuje zelo poučne, zabavne članke in prispevke. Vsak od njih je objavljen v obeh jezikih, slovenščini ter italijansčini, tako da se mladina lahko mimogrede priuči italijansčini. Na prvi strani je šest slik iz smešnih prigod malega poredneža. Na drugi strani je XII. nadaljevanje o Ducejevem življenju. Sledi sporočilo o novem Visokem komisarju za Ljubljansko pokrajino, nato pa članek »Umetnost in sport«, poročilo o srednješolskem telovadnem nastopu za leto XXI. ter zaključnem telovadnem nastopu v letu XXI. Uvrščeni so v tej številki še prispevki »Mladini«, »Kolo dvanajstih bratov«, »Pevec sv. Rešnjega telesa«, »Čvrček mravlja«, »Dora«, »Laž in njegova žena«, in »Kraštaka«. Omeniti je še drobne vesti, potem posebno stran za igre in zabavo. Na zadnji strani je šest slik o doživljajih fotografja zmede.

Zaplenjena jajca. Karabinjerji iz Marsiciana so zaplenili Josipu Antonelliju 1235 jajc in ga zapirli, ker je imel namen prodati omenjena jajca izven pokrajine po pretrirani ceni. Jajca so na razpolago za normalno potrošnjo.

Počistilev Luke Beltramija. V pričetu avgusta bodo počastili v Milanu spomin znamenitega italijanskega arhitekta Luke Beltramija ob 10-letnici njegove smrti. Beltrami je zasnoval načrt za številne zgodovinske umetnostne stavbe v Lombardiji. Udeleževal se je tudi kot

pišec v raznih dnevnikih in periodičnih listih. Umrl je v Rimu, ki mu je posvetil celo vrsto študij, nanašajočih se na Tiber, Forum, most Sant'Angelo, spomenik Viktorja Emanuela, Panteon in kupolo sv. Petra. Tudi vatikanska pinakoteka je njegovo delo. Poverjeno mu je bilo po njegovem prijatelju Ahilu Rattiju, papežu Piju XI.

Prijave v stavbni stroki. Službeni list v Rimu objavlja ministrski odlok, ki odreja da morajo vsi delodajalci stavbne stroke v petih dneh sporočiti korporacijskim pokrajinskim svetom seznam delavskega, tehničnega in upravnega osebja z označbo starosti in strokovne kvalifikacije. Tudi imajo predložiti sezname strojev ter opreme v njihovi posesti.

Red drugega prideika. Službeni list objavlja ministrski odlok z dne 1. julija 1943-XXI, ki urejuje letošnji drugi pridelek koroze, krompirja in suhega sočiva. Za družino in domačo živino smejo obdržati poljedelci 60% koroze, 50 kg krompirja za vsakega družinskega člana, 4 kg sočiva za vsakega družinskega člana. Ostale količine prideika se imajo izročiti zbirališčem.

Za industrijsko delavstvo. Iz Rima poročajo: Predsednik fašistične konfederacije industrijskih delavcev je zbral k raportu tajnike nacionalnih federacij in ravnatele konfederalnih služb. Ob tej priliki so bili obravnavani problemi socialne preskrbe. Direktor konfederalijske podporne službe je očrtal pereče skrbstvene naloge ter razne pobude, ki so bile storjene v zadnjem času. Zatem je razpravljaj o »oložaju raznih zavarovalnih poslovdstev ter sodelovanju delavske organizacije z zavarovalnimi zavodi. Podrobna razprava, ki je sledila, je pokazala, kako živahno zanimanje posveča organizacija vsem problemom zavarovanja in skrbstva.

Rimske umetnostne razstave. V rimski umetnostni galeriji Cairola so razstavili svoje umetnine Renzo Bertoni, Marini Marini, Sassu, Manzu, Mafai, Saetti, Guttuso, Vedova, Mignone, Cantatore, Biondi, Breviglieri, De Rocchi, Mirco, Cassinari, Afro, Tomea, Pino Ponti, G. Bolzani, Albanec Kodra, Pozzi, Rosi, Vaccari in Nela Castellucci. Rimsko kulturno občinstvo si z zanimanjem ogleduje razstavijske slike in kipe.

Prenos glave sv. Katarine. Iz Siene poročajo: Po pripravljani tridenavnici je bil obred svečanega prenosa glave sv. Katarine, italijanske zavetnice. Glava je bila

POŠILJKE IZ ITALIJE

v Ljubljansko pokrajino Vam najhitreje in najceneje dostavi mednarodna transportna tvrdka

MARCHESI LOMBARDA

S. A., MILANO,

VIA ARNALDO DA BRESCIA 8

Enkrat tedensko zbirni

vagon Milano-Ljubljana

Strokovna carinska služba na vseh obmejnih postajah — tudi v inozemstvu.

Zastopstvo v Ljubljani:

RAJKO TURK, VILHARJEVA CESTA ŠTEV. 33

Da bi mladina vzljubila delo

Dijake bi naj med počitnicami zaposlili — Potrebujemo zlasti mnogo naraščaja v obrti in industriji

Ljubljana, 6. julija. Ob koncu šolskega leta zopet stopa živo v ospredje vprašanje izbira poklica. Morda je bilo o tem, kakšna bi naj bila srečna izbira poklica, povedano že vse; o tem lahko sodijo najboljše vzgojitelji in strokovnjaki pri poklicni svetovalnici. O sami izbiri poklica zdaj ne nameravamo govoriti. Gre za nekaj drugega, kar je še mnogo pomembnejše od samega izbira poklica: predvsem je treba v mladini zbuditi ljubezen do dela in, preden mladega človeka postavimo pred odločitev, naj si izbere poklic, bi mu morali nuditi priložnost, da bi se v njem razvil nagib za poklic, ki bi se mu naj posvetil.

Mladina se navdušuje za tehniko

Danes prevladuje prepričanje, da se dekletki navdušujejo za tehniko ter da je torej prav, če si izbirajo tehnične poklice. Vendar mladim ljudem ni tako povsem jasno, kaj prav za prav hočejo in kaj je treba razumeti pod tehniko. Tudi meščani imajo precej nejasne pojme o tehničnih poklicih in navadno mislijo, da se njihovi sinovi, ki so vneti za tehniko, smejo posvetiti samo mehaniki ali študiju na tehnični fakulteti. Med tehnične poklice je pa treba šteti tudi mnoge obrtne stroke, predvsem stavbištvo. Če ima dijak res nagib in nadarjenost za tehnični poklic ter če si ga naj izbere, to ugotovijo strokovnjaki v poklicni svetovalnici. Zai na tam ne morejo tudi dognati, ali ima mladi človek tudi dovolj ljubezni do dela ter če se mu vnuša za poklic ne bo ohladila. Ko bo moral začeti premagovati neprijetnosti življenja v delavnici. V resnici je dandanes mladini v splošnem tehnika vzor. Zato bi se nam pa moralo zdeli tem bolj čudno, zakaj roditelji silijo svoje sinove predvsem v srednje šole, kakor da se morajo izučiti vsi za uradnike, učitelje in profesorje. Ne navajajo jih ročnega dela in ne spoštujejo dovolj obrtnika; niti obrtniki sami nekateri nimajo primerne samozavednosti, da bi svoje otroke lahko navadili ljubezni do trdega, zaničevnega ročnega dela ter da bi jih učili delati z rokami prav tako kakor z glavo. Če je oče obrtnik, ki se je kvečjemu šolal strokovno, mora sin vsekakor na univerzo, da postane inženjer, čeprav bi ne bilo izgledov za zaposlitev. Sin bi imel najlepšo priložnost, da bi spoznal poklic svojega očeta temeljito kot vajenec, pomočnik, delovodja in mojster, toda predsedeti mora vso mladost v šolah, delavnice pa ni niti dobro ne ogleda. Ne zna vzeti orodja v roke, postal bo morda »tehnični ravatelj« in učni se višje matematike. S pravim življenjem ter delom pa s poklicem se bo seznanil šele, ko bo imel že diplomu v žepu. Tedaj bo pa preučen, da bi lahko prevzel od očeta obrtno podjetje; kot podjetnik bo najbrž moral še zaposlovati mojstra in o samem delu bo več vedel preprost pomočnik kakor on.

Kako bi naj mlade ljudi učili delati

Nedavno sem prisluhnil pogovoru razumnih obrtnikov, ki gledajo na življenje stvarno. Postali so podjetniki po dolgih letih težkega ročnega dela, ne le po kratkem šolanju. Niso tudi podedovali delavnice po očetih; s svojimi močmi, marljivostjo, vztrajnostjo, razumnostjo in podjetnostjo so se dvignili na površje. Začeli so kot vajenci. Kot pomočniki so se šolali na delovodskih šolah. Potem so bili zaposleni še dolga leta kot delovodje pri večjih ali manjših podjetjih. Mnogi so položili mojstrski izpit, a se niso takoj osamosvojili. Tudi sam mojstrski izpit se ni dovolj in ni vzor; potrebna je še podjetnost, sposobnost za samostojnost in razumevanje za gospodarsko življenje. Predvsem je pa potrebno res pravo veselje za poklic, vnuša, ki priganja človeka vedno k napredku, razmišljanju, kako bi izboljšal to ali ono, izpopolnil metode dela, vodstvo podjetja itd. Veselje do dela in poklica se pa ne zbudi šele, ko si že mojster. Delati se moraš naučiti že kot vajenec ali se celo prej. To je mnogo bolj pomembno kakor se zdi na prvi pogled. Kdor se ne nauči trdo delati mlad, ne bo nikdar dovolj spoštoval delo; zaničeval bo rokodelce, gledal zviška na delavce in obrtnike, a sam bo ostal vse življenje omejen lenuh, ki mu tudi duševno delo ne bo nikdar dišalo. Namestu, da bi delal z veseljem ter v tem našel smisel življenja, mu bo delo le muka, lenarjenje pa ideal. Tako mislijo obrtniki, ki so se povzpeli do podjetništva od vajencev in pomočnikov. Zato pa tudi mislijo, da bi bilo nujno potrebno mladino naučiti delati; tudi dijake, ki bi se radi posvetili kakršnemu koli tehničnemu poklicu, pa tudi dijakke, ki jim je še nejasno, za kaj se bodo odločili. Med šolskimi počitnicami bi naj zaposlili dijake, ko napravijo malo maturno v delavnicah, tovarnah in na stavbiščih.

Tako bi se izkazalo, ali ima mladi človek res veselje do dela, ki bi se mu naj pozneje posvetil, če je sposoben za ta poklic ali ne. Dijaki bi se tako naučili spoštovati delo, pa tudi tiste, ki si z ročnim delom služijo kruh. Morda bi potem tudi ne bilo več tako velikega prepada med izobraženci in delavci.

Izpopolnitev strokovne izobrazbe

Naši razumni obrtniki poznajo nekatere napake strokovnega šolstva in predvsem se zavedajo, da je nadaljevalno šolstvo nepopolno. Želijo, da bi bil pouk na strokovnih nadaljevalnih šolah bolj praktičen, prilagojen poklicnemu delu, bolj strokovno. Teorije bi naj bilo le toliko, kolikor je potrebno. Najbolje bi pa bilo, kakor mislijo nekateri, da bi posamezne obrtne stroke prirežale same tečaje za svoje vajence kakor n. pr. pri nas obrtniki elektrotehniške stroke. Velikega pomena bi bilo že, da bi se najboljši vajenci iz vse dežele zbrali vsako leto na skupnem tečaju v Ljubljani ter se seznanili med seboj. Tako bi nastale vezi, ki bi jih veljale tudi pozneje, ko bi bili že mojstri, da bi imeli več razumevanja za vzajemno stanovsko in gospodarsko delo. Vajenci z dežele bi medtem tudi spoznali Ljubljano z njenimi gospodarskimi in kulturnimi ustanovami, obiskali bi pomembnejše industrijske obrate ter videli marsikaj, česar bi sicer ne mogli. Pri teh strokovnih tečajih bi se tudi izkazalo, kateri vajenci so res nadarjeni, tako da bi jih kazalo poslati v delovodske šole. V posebnem vajenskem tečaju za vajence elektrotehniške stroke se tečajniki nauče v nekaj tednih več kakor vajenci v strokovno nadaljevalni šoli vse leto — pravijo obrtniki.

Potrebujemo mnogo dobrega strokovnega naraščaja

Obrtniki naglašajo, da bomo kmalu potrebovali še mnogo več dobro usposobljenih.

Na morskega psa je treba zakričati

pa ne napade človeka — Izkušnje dunajskega študenta Hassa

Mladi dunajski potapljač in raziskovalec morja Hans Hass, ki je njegova prva ekspedicija v globine Karibkega morja 1939. vzbudila veliko pozornost po svetu, se je vrnil nedavno z nove ekspedicije, na kateri je raziskoval Egejsko morje. Opravi je novo važno znanstveno delo in prinesel seboj tudi mnogo zanimivih filmskih posnetkov. Hans Hass je dunajski študent, star komaj 24 let. Čudna usoda ga je napotila, da se je začel zanimati za morje in življenje v njem. Nekega dne je slučajno videl, kako je neki sportnik na Sredozemskem morju s sulico lovil ribe. Pogledal se je za njimi v morje in jih nabadel na sulico, in Hass je tudi hotel poskusiti srečo, ker mu je ta način ribolova ugajal.

Iz prvih poskusov se je razvila prava strast. Ne samo sulico, temveč tudi s podvodno kamero lastne konstrukcije je začel Hass prodirati v morje. Prvi njegovi poskusi so bili bolj sportnega značaja, polagoma so se pa razvili v pustolovske. Hass je hodil v tropičnih morjih zapadne Indije s sulico na lov tudi na morskem pse in druge nevarne ribe. Obenem je pa pridno uporabljal filmsko kamero, in posnel mnoge lepote južnega Koralega morja, ki jih človeško oko še ni videlo. Načrt je bil tako drzen in nevar, da so ga vsi strokovnjaki in filmski operaterji odklanjali kot izrodek bujne domišljije. Hass se pa za njihova svarila ni zmenil, šel je na delo in z žilavostjo pravega fanatika je dosegel svoj cilj.

Našel je dva enako pogumna in za pustolovščine vneta tovariša in z njuno pomočjo je zbral nekaj denarja, da so se lahko odpeljali v Curacao v Vzhodni Indiji. Že doma so ljudje majali z glavami, ko so slišali, kam so namenjeni, trije dunajski mladeniči. Še bolj so se jim čudili v Curacao, kjer sploh niso hoteli verjeti, da imajo resne namene, temveč so jih smatrali za nemške volune. Šele ko so dokazali, da res nimajo nobenih drugih namenov kakor loviti v morju ribe in snemati za film morske lepote, so jim holandske oblasti izdale potrebno dovoljenje. Hassa in njegova tovariša so dovažali v Curacao kmalu nazvali »tribji

nih ročnih delavcev, pa tudi delovodij in mojstrov. Usposobljenih »kvalificiranih« delavcev ne bo pri nas nikdar preveč. Zdaj je čas, da bi pomnožili čim bolj vrste dobro usposobljenih strokovnih delavcev. Baje bo po vojni primanjkovalo tudi mojstrov. Ze zaradi tega, ali hočemo resno za tirati sušmarstvo, bi bilo treba poskrbeti, da bi dobili čim prej več dobrih mojstrov. Ko bo mnogo dela, se ga bodo lotili tudi neizkušeni pomočniki, ki bi kot sušmarji nastopali v vlogi mojstrov. Zato bi bilo prav, da bi sposobnim pomočnikom omogočili položiti mojstrski izpit. Pomočnik, ki je zaposlen predpisano dobo po svojem izpitu v obrti, ima pravico do polaganja mojstrskega izpita, čeprav ni obiskoval delovodske šole. Med pomočniki je precej sposobnih mož za mojstre, vendar izpita ni tako lahko položiti brez primerne teoretične priprave. Zato bi kazalo prirediti mojstrske tečaje. Mojstrske tečaje so pri nas prirejali že prejšnje čase za posamezne stroke — vselej z velikim uspehom. Tečajniki so vselej zelo resni, navadno že zreli možje, ki se opirajo na učenje z veliko vnušo in marljivostjo. Obrtniki ne nasprotujejo, da bi mojstrske izpite položili čim več pomočnikov iz kakšnega strahu pred konkurenco. Pravijo, da tekmujejo lahko le sposobni, dovolj podjetni mojstri. Vsi mojstri se nikdar ne osamosvojijo. Nikakor pa ne škoduje, če imamo čim več ljudi z mojstrskimi poklici, kajti potrebni so v obrti kot delovodje, sicer pa je prav, če pomočnik ve kaj več.

Tako torej mislijo o izbiri poklica, o delu, šolanju in življenju napredni obrtniki. V tem se nedvomno skrivajo bogate življenske izkušnje, ki jih je treba spoštovati, zato so pa zamislili, kako bi naj učili mladino delati in preizkušati dijake, ali so sposobni za tehnični poklic ali ne ter ali bi jih kazalo poslati še v šolo po mali maturi ali ne — vredne vsega upoštevanja.

ljudje« in vsi presenečeni so hodili gledat, kako se poganjajo mladi študentje s sulicami za morskimi psi. Hass je večkrat plaval s sulico na razdaljo 3 m do morskega psa, kjer ga je fotografiral.

Brez trika to ne gre, je pripovedoval smeje. Človek se ne sme bati morskega psa, če hoče odnesti pred njim zdravo kožo. Če se pa požene ta morská pošast proti človeku, jo je treba počasi nahariti in takoj se obrne. To se sliši neverjetno in vendar je res. Hassu in njegovi tovarišima je krčanje na morská pse večkrat rešilo življenje. Kakor vse ribe, so tudi morski psi za zvočno valovanje pod vodo zelo občutljivi. Hitro reagirajo na človeški krik, ustrašijo se in opuste napad.

Na prvem filmu, ki ga je prinesel Hass s svoje ekspedicije na Karibsko morje, se to zelo lepo vidi. Nalik izstreljenemu topu se je pognal morski pes proti drznemu lovcu. En sam krik — na filmu se jasno vidi zračni mehurčki, prihajajoči iz plavalnih ust, — in že se je morská pošast obrnila ter oplavala nazaj.

Ce je bila prva Hassova ekspedicija še čisto sportnega značaja in če je prišlo do nje bolj iz hrepenenja po pustolovčinah, je služila zadnja, ki se je z nje nedavno povrnil, že izključno znanstvenim namenom. Mladi študent in sportnik, ki je študiral najprej tehniko, je preselil zdaj na biologijo in morjeslovje. Za svojo stroko si je izbral proučevanje tropičnih morij, njihovih globlin in v njih živečih živali.

Njegov film iz globlin Karibkega morja, prikazuje edinstvene posnetke življenja v morskijh globlinah in njegovih lepot, kakršnih še ni videlo človeško oko.

Ribolov v Rumuniji

Rumunski državni zadržni zavod, ki obsega pretežno večino rumunskih zadrž in je postal važen nosilec romanizacije domačega gospodarstva, je zadnje čase posegel tudi ribolov v ustju Donave. Ustanovljena je bila v Tulcu posebna organizacija za nakup rib. To je dalo ribičem pobudo, da so se še z večjo vnušo lotili dela. In kmalu se je pokazalo, da je rodilo prizadevanje državnega Zadržnega

iskren zvok. Bilo je, kakor bi mi jo neka v moji podzavesti branilo izreči.

Peter! Sladek smehljaj ji je ozarjal obličje, in ker ga je dvigala k meni, sem jo objel.

Toda Cintija se je smehoma izmuznila. Njeno vedenje je bilo zdaj povsem izpremenjeno; docela različna se mi je zdela od tiste, ki mi je pravkar še tako resno gledala v oči.

Oh, drčko moj, kako si močan! se živkljnila. »Strhovito močan. Kar zdrabiš si me. Zvoki si zamisljam, kak zvezdnik si moral biti pri »footballu« — kakor gospod Broster.

Nisem ji takoj odgovoril. Kadar mi je duša globoko razburjena, se ne morem takoj otresti, če vidim, da je treba ubrati drugo struno. Tudi to pot sem se le počasi prilagodil novemu obratu pomenka.

Kdo je ta Broster? sem vprašal nazadnje. Bil je učitelj... Okrenila me je, pokazala nekam v sobo in nadaljevala: »Učitelj tegale.

P. G. WODEHOUSE:

16

Mala Pepita

Humorističen roman

V trenutku med tem vprašanjem in mojim odgovorom mi je nejasno zarojilo po glavi, kdaj in pri kakšni priliki bi bil utegnil govoriti s Cintijo o Audrey; a hitro sem izprevidel, da je to nemogoče. O Audreyevi namreč nisem govoril nikoli z nikom.

Tudi pri ljudeh najvišjega uma najdeš čisto trohico praznovanja. Za svojo osebo se ne morem pohvaliti z zelo visokim umom, in tako bo praznovanje menda več kakor samo za zrnice. Prepaden sem ostal. Odkar sem bil poprosil Cintijo za roko, se mi je zdela, da se je Audrey vrnila v moje življenje.

»Moj Bog!« sem vzkljnil. »Kaj pa veš ti o Audreyi Blakovi?«

Spet se je odvrnila.

»Kakor je videti, te njeno ime močno presunja,« je mirno dejala.

Opametoval sem se.

»Če vprašam stare vojače,« sem odgovoril, »ti vsak pove, da tudi zdavnaj zaceljena rana časih še maki človeka.«

»Ne, če je res zaceljena.«

»Da, če je res zaceljena in če se niti več ne spominjaš, kako si mogel biti tako nespameten, da si jo dobil.«

Nič ni rekla. Tedaj sem nadaljeval:

»A kako si zvedela o... tej stvari?«

»Kmalu po tem, ko sem te spoznala, od nekega tvojega prijatelja... Slučajno smo govorili o tebi... Tvoj prijatelj mi je torej povedal, da si bil zaročen z neko Audreyo Blakovo. Dejal je, da bi ti bil moral iti za pričo; a lepega dne si mu pisмено sporočil, da ne bo s poroko nič, in potem se tri leta nisi več pokazal.«

»Da, vse to je res.«

»Stvar je morala biti po tem takem jako resna. Reči hočem... ena tistih stvari, ki jih človek težko pozabi.«

Poskusil sem se nasmehniti, a vedel sem, da je moj nasmeh očito posiljen. Ta pomenek o Audreyi mi je bil mučen, zelo mučen.

»Točno,« sem rekel, »pozabiti je skoraj nemogoče, razen če ima človek zelo slab spomin.«

»Ne, tega nisem hotela reči. Sam veš, v kakem smislu sem rabila izraz »pozabiti.«

»Da, vem.«

Naglo je pristopila k meni, mi položila roke na rame in mi napeto pogledala v oči.

»Torej praviš, da ne stoji med nama?«

»Ne, sem odgovoril.

Dobro sem čutil, da je imela ta enozložnica ne-

Prisega vojaških novincev topniškega polka

zavoda dobre sadove. Leta 1940. so naložili ribiči v ustju Donave 2.000.000 kg rib, predlanskim 4.000.000, lani pa že 8 milijonov. V Bukarešti so bile pa zgrajene velike hladilnice, kamor spravljajo ribe, da se ne pokvarijo. Zavod ima na Donavi več ladij za prevoz rib.

Dvojna letina v egejskem področju

Bolgarsko kmetijsko ministrstvo javlja da so v vsem Egejskem področju že poželi pšenico. Ker pridelujejo v teh krajih tudi najboljše cigaretni tobak na svetu so bili storjeni ukrepi, da bodo takoj zasadili s tobakom vse polje, kjer je bila posejana pšenica. Pogoj za pridelovanje tobaka so v letošnjem poletju izredno ugodni. Kmetijski minister, ki je nedavno potoval po teh krajih, je izjavil, da lahko računa država tudi s pridelovanjem 15 milijonov kg soli iz Egejskega področja.

Ameriški gospodarski pritisk na Argentino

Združene države so se odločile za gospodarski pritisk na Argentino, da bi se uklonile njihovi politiki. Zadnje čase Argentina ni več dobivala iz USA premoga, kar ni posledica pomanjkanja prevoznih sredstev, temveč gospodarskega pritiska.

Združene države so tudi sklenile, da bodo letos uvažale iz Kanade in Avstralije, ne pa iz Argentine, kakor druga leta. Argentina letos tudi sadja ne bo mogla izvažati v Združene države. Tako je Argentina prisiljena posušiti del sadja, ki ga je pridelala 719.000 ton.

Pridobivanje zlata in srebra v Rumuniji

Rumunska rudniška družba Mica ugotavlja v svojem poslovnem poročilu, da je bil položaj domače industrije lani zadovoljiv, če upoštevamo razne težkoče v zvezi z vojno. Zlasti razveseljuje je bil napredek v industriji perita, bakra in svinca. Pač je pa nazadovalo pridobivanje zlata in srebra. Lani so pridobili v Rumuniji 2081 kg zlata, predlanskim pa 2429, srebra lani 1338, a predlanskim 2049 kg. Poslovno poročilo omenja dalje, da je začela sestrška družba Aur lani pridobivati živo srebro.

MOTNJE

Dve prijateljici gresta skupaj v gledališče.
— No, kako sta se zabavali? — ju vprašujejo drugi dan.
— V začetku imenitno.
— A pozneje?
— Poneje so nama sosedje to — preprečili.

Križanka št. 93

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
15				16	17			18		19			
20			21	22			23		24		25		
26			27	28				29	30				
		31		32			33	34				35	
36	37					38		39	40			41	
42					43			44			45		
46					47						48		

Besede pomenijo:

Vodoravno: 1. suženj v Sparti, 5. igra na karte, 9. brez kesanja nima prave vrednosti, 15. malik, oboževanec, 17. plod, pridelek, 19. edinstveni dogodek za časa Noetovega življenja, 20. lučaj, 21. nočni lokal, 23. velika posoda, 25. je iz snega, 26. pol mane, 27. oblika pomožnega glagola, 28. jezero na Finskem, 29. priprosta utrdba, 31. plemič, 33. izumrla velika žival, 35. predlog, 36. knjiga pisatelja dr. Bartola, 38. zarodek življenja, 40. eden izmed dvojčkov, ki sta ustanovila Rim, 41. šahovski izraz, 42. osební zaimsek, 43. Masenova opera, 45. velike skupine ptic, 46. drag kamen, 47. prebiva v zasilni stanovanjski zgradbi, 48. umetnostni slog 17. stoletja.

Navpično: 1. gorovje v Aziji, 2. angleški zunanji minister 3. svetopisemska oseba, 4. stara beseda za pivu, 6. premica, okoli katere se vrti teča, 8. italijanski veznik, 10. glasbena kratica, 11. petelin, 12. soplame, 13. pasivni odvzem 14. majhen pristoj, 16. barij, 18. predlog, 21. možko ime, 22. zapadnoevropska reka, 23. Noetov sin, 24. Jurčičev roman, 27. brez družbe, 30. gora na Posavju, 31. osnova, oporišče, 32. sredni note, 34. površinska mera, 35. po-

tem, zatem, 37. slovenski pisatelj (»Brambovci«), 38. oziralni zaimsek, 39. del orožja divjakov, 41. dva kosa, 43. začetek maja, 44. predlog, 45. pritrilnica.

REŠITEV KRIŽANKE ST. 92.

Vodoravno: 1. kolosalen, 9. salafnik, 16. otopeni, 17. abeceda, 19. sl, 20. rokov, 21. morala, 23. ometa, 25. Oka, 26. značaj, 28. sniman, 29. veren, 31. veselica, 34. ak, 36. bizaren, 38. SA, 39. CC, 40. nad, 42. Peca, 43. nag, 44. IV, 45. Drin, 46. senator, 48. laketi, 51. ido, 52. da, 53. Or, 54. velevali, 56. ji, 57. so, 58. vsako, 60. ar, 61. Anam, 63. dr., 64. Ra, 65. Isel, 67. na, 68. atek, 69. atavizem, 71. pet, 72. zlet, 73. Agata, 74. anatomii.

Navpično: 1. Koromandija, 2. otok, 3. lokav, 4. opa, 6. at, 7. limanice, 8. narava, 9. sel, 10. Aca, 11. le, 12. Adonis, 13. tatica, 14. ista, 15. klanec, 18. bajer, 22. oč, 24. Ema, 27. nebasa, 28. sl, 30. Er, 32. Senovo, 33. Enare, 35. kardinal, 37. zanos, 39. cvet, 41. dio, 44. Ikar, 47. Ararat, 48. le, 49. aval, 50. tirati, 52. da, 55. lesen, 57. smet, 58. vrag, 59. kava, 62. Ate, 65. Iza, 66. Ema, 67. nem, 70. ta, 71. jo.

»Morebitu mu pa slika ni pravična. Ali je res tako grd, ali se je samo slikar pošalil?«

»Nikar jih ne zbijaj, prosim te. Izguba tega dečka trga Nesti srce.«

Zasramoval sem se svojih besed.

»O! Umrl je? Zal mi je, res mi je žal... Ko bi bil vedel, ne bi bil tako govoril...«

»Ne, fant je živ in zdrav, le zanjo je toliko kakor mrtev. Sodišče ga je priznalo očetu.«

»Sodišče?«

»Da. Gospa Fordova je bila žena gospoda Elmerja Forda, ameriškega multimilijonarja. Ločila sta se nekako pred letom dni.«

»Razumem.«

Cintija je ta čas gledala sliko.

»Ta deček je v nekem pogledu slavna osebnost,« je dejala. »V Ameriki ga imenujejo »malo Pepito.«

»Kako to?«

»Malopridneži, ki se obrtno pečajo z ugrabljanjem otrok, so mu vzdeli priimek, ker so ga že tolikokrat skušali odvesti in prisiliti očeta, da bi jim plačal odkupnino.«

Cintija se je prekinila in me čudno pogledala. Potem je nadaljevala:

Tudi jaz sem napravila tak poskus, Peter. Peljala sem se na deželo, kjer je bil, in ga ugrabila. »Cintija! Za Boga, kaj hočeš reči?«

»Ne razumeš? Čaradi Neste sem to storila. Srce se ji je trgalo, ker ni mogla do njega, da bi ga videla, pa sem šla ponj in sem ga privedla semkaj.«